ИБАРСКЕ НОВОСТИ

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИЧКА И ДРУШТВЕНА ПИТАЊА

Год. XX Бр. 650

ИЗЛАЗИ ЧЕТВРТОМ

ЦЕНА 30 пара динара

Poštarina plaćena u gotovu
NARODNA BIBLIOTEKA
KRALJEVO

РАШКА

Састанак ОК СК.

Припреме за годишње конференције

Основне организације СК у општини Рашка мало су посвећивале пажњу пријему младих у Савез комуниста

У понедељак, 7. фебруара у Рашкој је одржан састанак Општинског комитета Савеза комуниста на коме је главна тема разговора била везана за припреме годишњих конференција у основним организацијама Савеза комуниста. Истакнуто је да све конференције треба да се одрже најкасније до 15. априла ове године. Фебруар би требало искористити за припреме.

Која су то питања која би требала да заузму централно место у припремном периоду за одржавање годишњих конференција.

Сигурно је да се овде не може дати потпун одговор поготову када се има у виду ширина проблематике са којом се бави организација Савеза комуниста уопште. Међутим ,зна се сигурно да комунисти треба да сагледају свој досадашњи рад и да дају оцену тога рада, да одреде своје основне смернице за наредни период и да у свој програм рада уврсте она питања која представља општи интерес грађана. Не треба само изгубити из вида да комунисти треба да солидно проуче, између осталог, и питања свог учешћа у раду месних заједница, раду управних и других организација у просвети, здравству и привреди.

Сеоске организације треба да посвете посебну пажњу унапређењу пољопривреде, развоју земљорадничких задруга, односу задруга и индивидуалних пољопривредних произвођача. Идејно-политички рад и образовање чланова Савеза комуниста морају бити посебно поглавље у раду основних организација Савеза комуниста. Питање кадрова у Савезу комуниста мора се детаљније проучити него до сада што је био случај па га као гаково и истаћи, односно покушати да се оно боље реши или бар да се поставе здраве основе ка његовом решавању.

Пријем младих у Савез комуниста, једно је од питања које би требало да нађе места у свим разматрањима рада основних организација. У прошлој години на подручју општине Рашка подмлађивање организација СК било је незнатно. На састанку Општинског комитета изнето је да су од 15 предузетних организација само њих две — »Бела Стена« и »Ауто превоз« ставиле у дневни ред — пријем нових људи у чланство Савеза комуниста.

Д. Ц.

Регулација речних токова у сливу Западне Мораве

„ЛАКАТ“ ПОСЛЕ ЂЕРДАПА

* НАЈВЕЋИ ПОДУХВАТ У ОБЛАСТИ КОРИШЋЕЊА ВОДА * ЈЕЗЕРО КОД КРАЉЕВА АКУМУЛИРАЋЕ 600.000.000 КУБНИХ МЕТАРА ВОДЕ КОЈОМ ЋЕ СЕ ОБЕЗБЕДИТИ НАВОДЊАВАЊЕ 300.000 ХЕКТАРА ПРОДУКТИВНОГ ЗЕМЉИШТА ШИРОМ ШУМАДИЈЕ.

* ДВА НОВА ЈЕЗЕРА КОД КРУШЕВЦА И ГОР-ЊЕГ МИЛАНОВЦА

У скорој будућности хидроцентрала на Ибру

Акумулација моравских вода ће иначе обезбедити од поплава целу котлину Западне Мораве и велики део Поморавља од Сталаћа до Костолца. Да би се у томе до краја успело предвиђена је изградња још два језера, за која су већ обезбеђена средства. Једног у »Дичина ма« код Горњег Милановца и другог у селу Златарима код Крушевца. Изградња ових језера коштаће око четири милијарде динара док ће изградња »Лакта« коштати 43 милијарде динара.

Иначе, регулација Мораве је јединствен проблем, каже Драгољуб Драшковић, саветник за водопривреду Скупштине среза Краљево. Према постојећим елеборатима на Западној, Јужној и Великој Морави ће се подићи 106 акумулација. У првом плану је изградња по девет акумулација на две Мораве — Јужној и Западној.

Остали ће се објекти градити у ширем временском раздобљу а најдаље у наредних десет до двадесет година до када ће слив Велике Мораве бити регулисан у целини.

Д. Цвијетић

Краљево, фебруара

Проблем регулације слива Западне Мораве коначно је почео да се решава. Одобрена су прва средства за изградњу првих одбрамбених објката који ће се градити већ у овој години.

— Регулација слива Западне Мораве имаће основни карактер заштите подручја од поплава и заштите Ђердапа од акумулације наноса са ерозивног земљишта, каже Драгољуб Драшковић, саветник за водопривреду Скупштине среза Краљево. Исто тако обезбедиће се пољопривредна подручја водом за наводњавање. Акумулирана вода ће се користити и за производњу електричне енергије.

Од свих подухвата, на које ће се ићи у регулацији Мораве и њених притока, највеће интересовање привлачи »Лакат« код Краљева. На овом месту ће се затворити Ибар и створити вештачко језеро које ће акумулирати 600.000.000 кубних метара воде. Језеро ће се пружати на површини од 25 километара — од Богутовачке Бање до Ушћа. Поред производње електричне енергије, што није основни циљ, језеро ће се користити за наводњавање 300.000 хектара продуктивног пољопривредног земљишта широм Шумадије.

НОВИ ПАЗАР

Поскупеће месо

— Задруга је прошле године изгубила на стоци шест милиона динара.

Месо је у Новом Пазару било јефтиније него било где на подручју среза, а вероватно међу најјефтинијим у Републици. Говеђе, телеће, јунеће и овче продавано је по 750 динара килограм, јагњеће, 800, свињско 750 и прасеће 900. Оно се управо још продаје по тим ценама, али Скупштина је у начелу, ових дана усвојила захтев Земљорадничке задруге у Новом Пазару да се повисе цене месу. Разлози Задруге су врло убедљиви, јер је на промет стоке и меса који је у прошлој години износио преко 130 милиона динара, остварен губитак од преко шест милиона динара.

Ако се има у виду чињеница да су просечни дохоци радника у Задрузи у прошлој години износили нешто преко 26.000 динара и да су били међу најнижим у граду, онда заиста не би требало сувише инсистирати на преливању и покривању цена из других фондова за губитке на месу, као што не би требало дозволити ни подизање цена до те мере колико би угрозила стандард потрошача. О томе захтеву расправљаће Савет за финансије Општинске скупштине, у чијој је надлежности одређивање висине цена.

ПРОШИРЕНА СЕДНИЦА СРЕСКОГ ОДБОРА ПОКРЕТА ГОРАНА

КРАЉЕВО — На проширеној седници Среског одбора Покрета горана са представницима општинских одбора која је одржана у Краљеву, највише се говорило о раду ове масовне организације у прошлој години. Судећи по ономе што су учинили, Горани нашег среза могу бити задовољни, али не и сви, јер у појединим општинама (Краљево, Ушће, Бићевац) нису искоришћене све могућности да се активност Горана појача. Током прошле године на подручју среза, како је истакнуто у поднетом извештају о раду ове организације, изведено је 593 акције са око 111.000 учесника, где је само на плану за сађивања искоришћено 1.100 хектара земљишта. Најпозитивније у читавој прошлогодишњој акцији је повећано учешће радова на нези шума и култура где је доста часова утрошено на окопавању и мелиорацији деградираних шума и шикара. Према постигнутим резултатима највише успеха и највећу активност имали су горани Крушевца, Трстеника, Горњег Милановца и Бруса. Ако међу њима треба тражити најбоље, онда највише изгледа имају горани Бруса који су у 1965. години имали највише засада (227) и окопавања (185), а поред тога испунили су годишњи план и појачали међуопштинску сарадњу са горанима из Кључа и Дрвара.

У току рада седнице било је речи о изборима у организацијама Покрета горана и донесена је одлука о заказивању Друге редовне скупштине среза.

Д. О.

Одржан семинар за просветне раднике основних школа

У организацији Просветно-педагошког завода општине, 3. и 4. фебруара у Краљеву је одржан семинар за просветне раднике основних школа са читавог подручја краљевачке општине. Након уводног предавања, које се могло чути првог дана пре подне, слушаоци семинара поделили су се на групе — према стручним активима: историчари и географи, математичари и физичари, и најзад наставници и учитељи српскохрватског језика, — па су преостала три предавања држана посебно за сваку од ових струка. На завршетку семинара, посланик Просветно-културног већа Савезне скупштине Миодраг Јанић разговарао је са просветним радницима и одговарао на њихова питања.

Готово сви просветни радници, који су у великом броју посећивали предавања, веома су задовољни оним што су чули и истичу да је семинар, у целини узев, врло добро организован.

ЗА ДАНАС

„ДАЛЕКОВИДОСТ“

Мирјана Глушица радила је као хонорарни наставник руског језика у Основној школи у Адранима 1964/65. школске године. У том времену дипломирала је на Вишој педагошкој школи у Крагујевцу у групи за руски језик и руску књижевност.

И као апсолвент, на свом радном месту, према оцени Просветно-педагошког завода у Краљеву, Мирјана је постигла завидне успехе и по мишљењу стручњака има услова да се развије у изврсног стручњака руског језика.

Када је јула 1965. године расписан конкурс за редовног наставника руског језика у овој школи, Мирјана је поднела молбу сматрајући да ће бити примљена уколико се на конкурсу не појави неки кандидат са изванредним способностима, дугим радним стажом и великим радним искуством. Такође, сматрала је да има предност и због тога што неће оптерећивати школу са захтевом за стан, огрев и остало.

Конкурсна комисија је од приспелих молби издвојила у ужи избор три кандидата који имају услове да буду примљени у овој школи. То су: Д. М. из Крагујевца, М. Б. из Саманла и Мирјана Глушица из Адрана. Сва три кандидата дипломирали су на ВПШ у Крагујевцу и имају радни стаж од по годину дана.

Конкурсна комисија предложила је да буде примљена Мирјана Глушица која се већ налази у школи. За овај предлог изјаснио се и збор грађана у Адранима.

Међутим, наставничко веће није прихватило предлог конкурсне комисије већ се изјаснило да буде примљено друго лице.

На седници Савета радне заједнице, после жучних дискусија већином гласова 8:5 усвојен је предлог наставничког већа да се прими наставница М. Б. а за резервног кандидата изабран је наставник Д. М.

По закону све је у реду. Суд је утврдио да законски прописи нису повређени. Међутим, да ли је све у реду када се још у априлу 1965. године сазнало, дакле три месеца пре расписивања конкурса, да наставница Глушица неће бити примљена на конкурсу.

Нечија далековидост била је веома велика!

П. Цветковић

Ледена врата Копаоника

10. страна

УДРУЖИВАЊЕ СРЕДСТАВА У ТОКУ

Према последњим подацима, 17 зборова радних јединица изјаснило се да удружи 1% средстава саобраћајног доприноса са којима ће се подизати објекти за дневни и годишњи одмор на Ибру и Гочу. То су:

Пољопромет, Аутотранспорт, Ветеринарска станица, Институт Магнохрома, Угоститељско предузеће »Србија«, Комунална банка, Чистоћа, Управа Дома друштвених организација, Културно-пропагандни центар, Општинско синдикално веће, Општински одбор ССРН-а, Среско синдикално веће, Водовод и канализација, Стамбено предузеће, Стотекс, Библиотека и Скупштина општине Краљево.

Акција удруживања средстава саобраћајног доприноса је у току.

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

КАКО СЕ И КОМЕ ЖАЛИМО

Уврежио се обичај да људи пишу жалбе без обзира да ли су у праву и колико има оправдања у »рашчишћавању« неисправности и размирица. Али, то не значи да садржина жалби, а нарочито оних оправданих, не указује на односе и неспоразуме који владају у неким колективима и између појединаца.

Најчешћи узроци

У последње време људи су се најчешће жалили на тешкоће у решавању личних проблема, тражили већу заштиту самоуправних и личних права, на несавесност у послу, малверзације појединаца и поступке неких органа у општинама. Општа оцена оних који се жале и анонимних представки је у томе да они траже помоћ и решења са стране, избегавајући рашчишћавање појединих слабости у оквирима радне организације.

У прошлој години упућено је Среском комитету СКС 278 усмених и 47 писмених жалби. У поређењу са 1963. и 1964. годином њихов број је у опадању. У жалбама грађана има и добронамерних разматрања и предлога за решавање питања из свакодневног живота, али има и тенденциозних и екстремних који се не могу подвести под етичке норме.

Заблуде у надлежности

Грађани су често у недоумици коме да се обрате за регулисање својих питања. То се дешава најчешће око остваривања разних социјалних права. Понегде постоје, због спорости општинских органа, неверице у ефикасност решења. Дешава се да због критике и изношења неправилности у радним организацијама поједини добију отказ уз тумачење да су вишак радне снаге. Због тога долази до судских спорова али откази се обнављају само да би се онемогућио повратак таквом раднику у колектив. То се десило земљорадничкој задрузи Самаила у случају Киковић —Кешић.

Апсурди и чињенице

Приликом проверавања појединих жалби пита се ко пише и каква му је прошлост, а не обраћа се довољна пажња на истинитост побуда у жалби као на пример у ЖТП-у, »Аутотранспорту« итд. Понегде се мало испитују узроци слабости већ се дају уопштени одговори и помињу објективне тешкоће. Међутим, то не може да спречи органе управљања да расправљају о појединим негативним појавама. Навешћемо два примера неоригиналности у решавању људских проблема. У Ибарским рудницима у Бељевцу, вођа смене у руднику Ушће затровао се гасом спасавајући настрадале раднике. За време лечења премештен је на радно место где је стартна основа мања. Иако је раднички савет донео одлуку о његовом повратку на старо радно место, надлежни у руднику извршили се решење тек на интервенцију Среског синдиката већа. У још тежем положају био је Славомир Тошовић, радник рудника угља у Мрчајевцима који је због разних неугодности у остваривању права из социјалног осигурања доведен у изузетан материјални положај. Тек на интервенцију надлежних органа у Краљеву решен је његов случај.

За бољи рад служби за притужбе

За успешно решавање жалби од прворазредног је значаја добро функционисање служби за представке и притужбе. На великом пространству краљевачког среза у појединим општинама оне немају чак ни квалификована кадрове за послове које обављају. То је навело да се у закључцима форума, као што је Сремски комитет СКС, препоручи предузимање ефикасних мера на отклањању слабости ове службе. У том смислу се нарочито подвлачи да све проблеме на које указују жалбе треба пре свега решавати тамо где се и дешавају у радној органи зацији и општини.

Б. К.

ТРИБИНА „ИБАРСКИХ НОВОСТИ“

ЛЕКОВИТА, АЛИ НЕПОЗНАТА

Друже уредниче,

У селу Градцу, уз саму Градачку реку постоји велики извор топле воде за коју се верује да има лековита својства и то првенствено за очне болести. Преко лета из разних крајева земље сјате се у Градац болесници од очних болести и умивају се овом водом. По при

чању неких од њих, многи су се овде излечили, или пак, ублажили последице своје болести. Не би било на одмет да се испита стварна лековитост ове воде и да се чује званично мишљење стручњака. Јер, ако је стварно онако како се прича, Градац би могао, с обзиром и на свој повољан географски положај, да постане пријатно место за одмор и лечење у летњим месецима. Можда би постојање овог топлог извора помогло да и овај крај буде интересантнији за наше људе приликом одлучивања где поћи на годишњи одмор.

Љубиша Чорбић
Нови Пазар

ШТА ЈЕ СА КУЛТУРНО-ЗАБАВНИМ ЖИВОТОМ У ЛАСЦУ

Друже уредниче,

До пре неколико година планинско село Лазац имало је веома развијен друштвени живот. У то време, село је имало Културно-уметничко друштво »Хајдук Станко« са неколико секција које су постизале видне резултате. Друштво је окупљало преко 60 чланова и богатим програмом утицало

на разноврстан културни живот села. Поред културно-уметничког друштва у Ласцу је постојао и фудбалски клуб који је, такође, много значио селу у току летњих месеци. Носиоци и иницијатори културно-забавног живота били су просветни радници и друштвено-политичке организације и појединци. Међутим, данас од свих тих активности од раније, остало је мртво вило, општа незаинтересованост, а од неких иницијатива да се културни живот оживи нема ни трага. Мештане Ласца забрињава овакво стање и с правом се питају где су они ранији људи који су учинили да, поред свакодневног рада и обавеза, уживају и у нечем лепом, што се зове културно-уметничка разонода. Можда ће им на ово питање одговорити они чија је то превасходна дужност: просветни радници и омладина села.

Добривоје Јанковић
професор Краљево

И ПОРЕД ЗАБРАНЕ УШЋАНИ ДРЖЕ СВИЊЕ И ЖИВИНУ

Друже уредниче,

Недавно је Општинска скупштина на Ушћу донела одлуку о забрани држања свиња и живине у ужем делу Ушћа. Међутим и даље је пуно свињаца и живинарника који се нехигијенски одржавају, тако да представљају сталну опасност од епидемија и зараза. Неки грађани су за то да се јасно одреди место где се могу подизати свињци и да се санитарна инспекција ангажује како би утврдила да ли се власни

ци придржавају хигијенских норми у њиховом одржавању. А, пошто су одлуком о забрани држања свиња и живине погођени и неки грађани који се баве искључиво привредом, примедбе на донесену одлуку биће поново размотрене на Скупштини општине. А, дотле Ушће сваким даном постаје богатије са по неколико свињаца

Драгослав Дугалић
Ушће

Краљевачка привреда у 1966. години

Путокази ка већој производњи и извозу

*** Основни циљ економске политике у овој години биће стварање услова за стабилан развој животног стандарда у складу са порастом продуктивности рада и постизањем добрих пословних резултата**

Ако се има увиду трајни карактер мера привредне реформе, разумљиво је интересовање за план друштвеног и привредног развоја у 1966. години. Његова примена значи коришћење искустава из прошле године и спровођење задатака на даљој стабилизацији привреде у овој години.

Шта се очекује

Да би се боље схватио старт привреде у почетку ове године и предвиђања за наредних дванаест месеци, треба рећи да су прошлогодишњи резултати показали пораст производње, снажнији извоз и мању потрошњу. Реформа је такође подстакла интеграционе процесе и разне корекције у инвестицијама.

План, односно могућности које се предвиђају за ову годину истичу нешто умеренији пораст индустријске производње. Очекује се да ће укупан приход у општини расти по стопи од 9,1 одсто, друштвени производ за 14,4 одсто и нето продукт за 15,8 одсто. Око три четвртине индустријске производње у 1966. години намењено је извозу. Рачуна се да укупна вредност извоза индустријских производа буде 33.894 милиона динара. Највећи пораст извоза, 78 одсто, остариће Фабрика вагона. Заједно са »Магнохромом«, ова предузећа остариће 97 одсто целокупног извоза општине.

Карактеристично је да укупне инвестиције у краљевачкој индустрији у износу од 2.134 милиона динара обезбеђују се из сопствених средстава. Упоредо са оваквим начином инвестирања и порастом производње предвиђа се незнатно повећање запослених за 0,7 одсто.

Пре свега реално

И летимичан поглед на друге области привреде показују на озбиљније захвате у пољопривреди. Овде се предвиђа удруживање задруга, развијање кооперантских односа и улагање 150 милиона у друштвени сектор пољопривредне производње. Сматра се да ће кооперацијом бити обухваћено преко две и по хиљаде хектара и да ће приноси пшенице бити на прошлогодишњем нивоу — 1.131. вагон.

Радне организације у шумарству ће уложити 6.408 динара за заштиту шума и инвестирати око 55 милиона динара за модернизацију производње. Посебно је интересантно да су у саобраћају доста велика инвестициона улагања. На територији ЖТП из Краљева треба да се инвестира око 6.003 милиона динара. Многи ће се обрадовати да сазнају да се из акумулације радних организација у трговини обезбеђује 286 милиона за проширење малопродајне мреже и опрему локала. Али ће се разочарати да ће занатство и ове године таворити и остати на прошлогодишњем нивоу. За то није никакво изненађење што план полази пре свега од суве реалности и у осталим привредним областима.

Одговорност за план

Посебно је актуелно питање развоја друштвених служби у овој години. Према њиховом досадашњем спором развоју заостајали су школство, култура и социјална заштита које се углавном финансирају из буџета. Иако су инвестиције у друштвене службе и до сада биле недовољне и у 1966. години могућности за већа улагања су минимална.

Зато развој привреде и друштвених служби у овој години налази се заиста између великих захтева и заиста малих средстава. Због тога ће и одговорност за преузете обавезе у планирању бити веће, јер од тога највише зависи напредак општине идућих година.

Б. К.

УШЋЕ

ПРИМЕДБЕ ГРАЂАНА

Општински одбор ССРН на Ушћу организовао је 2. фебруара проширени састанак руководстава ССРН, других организација и грађана на коме је расправљано о Нацрту статута ССРН.

На састанку је поклоњена пажња неким одредбама Статута и чули су се неки веома корисни предлози. Између осталих, интересантно је напоменути предлог о јаснијем формулисању места ССРН у садашњем самоуправном систему који у неким случајевима има декларативан карактер. Такође је било предлога да чланарина треба да буде право, а не обавеза и таквих по којима би и даље била обавеза, али да остане у подружницама и месним организацијама.

ПТИЦА СА ОЗНАКАМА БУДИМПЕШТЕ ЖРТВА ДЕЧЈЕ ИГРЕ

Ових дана на улицама Ушћа завладала је права хајка деце са ваздушним пушкама на птице. Можда би овај лов остао и незапажен да међу убијеним птицама није била и једна са прстеном на нози који је носио број 162225 и ознаку Будимпеште. Претпоставља се да је ова птица, нешто мања од голуба, са жутим репом и крилима, залутала из јата таквих птица које су летеле изнад Ушћа.

Д. Дугалић

Наша посла

После укидања К-15

НОВОСТИ ПРЕ 10 ГОДИНА

Институције којих више нема

Наша заједница уложила је много труда у развијању и унапређењу пољопривредне производње. Поред суштинских програма и оријентација, некад су предузимане и мере секундарног карактера, које су такође биле врло драгоцене. О једном таквом примеру пише наш лист пре равно десет година.

У броју 141, од 10. фебруара објављена је белешка **»Школа пољопривредних произвођача у Саманлима«**, у којој се, на случају једног села, говори каква је била суштина тог »допунског« образовања земљорадника.

Већ дуже време — пишу »Ибарске новости« — у Саманлима ради школа пољопривредних произвођача. Како се школа налази у ратарском и воћарском крају, наставни програм подешен је условима за производњу на овом подручју. Часови се одржавају за две групе: »напредне сточаре« и »напредне воћаре«... Иако без свих потребних учила — слушаоци семинара стекли су низ корисних знања. Она ће им помоћи да унапреде производњу и да боље уреде своја домаћинства.

За похвалу је и тежња да се, упоредо са стручним, прошири и опште образовање ученика. Са својим наставницима они су већ обишли Фабрику вагона, Магнохром, Пољопривредну школу, Народни музеј у Краљеву и припремају се да посете Воћарски институт у Чачку.

(Б. Мр.)

Краљевачки „Аутотранспорт„

БЛИЗУ ДВЕ МИЛИЈАРДЕ СТАРИХ ДИНАРА

Према речима директора транспортног предузећа »Аутотранспорта« Душана Банковића, вредност прошлогодишњег бруто продукта износи једну милијарду и 725 милиона старих динара, док је планирана реализација од једне милијарде и 650 милиона старих динара. Како смо обавештени, овогодишња реализација изнеће једну милијарду и 850 милиона старих динара. Интересантно је напоменути да ће ово највеће остварење у постојању овог колектива, бити извршено са истим бројем запослених и истим превозним капацитетима.

Прошлогодишњи резултати у остварењу плана стављају овај колектив, у погледу теретног саобраћаја, у ред највећих у Србији, јер располаже са укупно 2.500 тона камионске носивости и 1.650 седишта у путничком саобраћају. Предузеће ових дана набавља још 20 камиона носивости по 30 тона, што значи да ће предузеће располагати са још 600 нових тона у теретном саобраћају. И путнички саобраћај ће бити увећан са неколико нових аутобуса.

У »Аутотранспорту« ће до краја јуна месеца бити формиран комплетан парк набављених машина сервис за генерални ревизирања.

Гаранција извршења овогодишњег плана, иако је он већи од прошлогодишњег уз промене у путничком саобраћају после укидања карата за повлашћену вожњу К-15, неће утицати на извршење плана у путничком саобраћају, јер у плану предузећа предвиђено је отварање нових и проширење постојећих линија. Тако, на пример, само за Београд се отварају четири нове експресне линије, поред досадашње две. У кооперацији са »Аутосаобраћајем« из Крагујевца, отвара се линија Крагујевац — Улцињ, која ће ићи преко Краљева. Иначе, највећи успех »Аутотранспорта« је закључен уговор са Пословним удруженьем »Србија-транспорт« из Београда о превозу око 4.000 страних туриста директно са аеродрома у Сурчину за Врњачку Бању и друга излетничка места у краљевачком срезу.

Ч. М.

КРАЉЕВО

ВРАЋЕНО ПОВЕРЕЊЕ У ШТЕДЊУ

★ Додатна камата штедишама у прошлој години од 23 одсто приписиваће се и исплаћивати од 15. фебруара

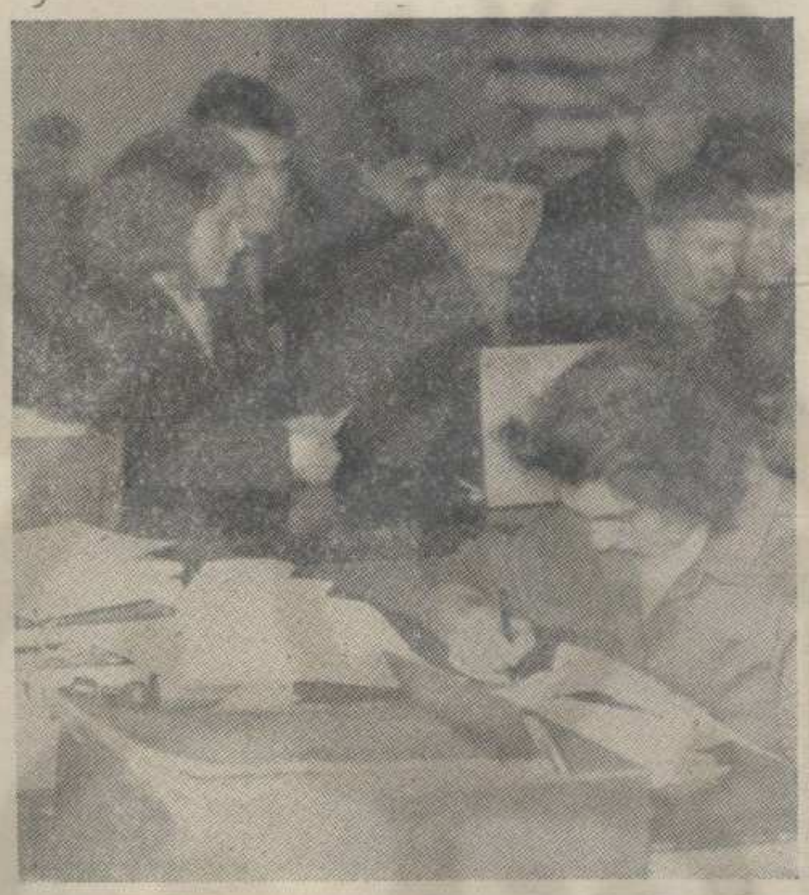

За штедише богата лутрија

У време доношења нових привредних мера и извесно повећање цена робе широке потрошње проузроковало је одлив средстава новчане штедње. Међутим, у Комуналној банци у Краљеву ова појава била је краткотрајна, тако да је убрзо дошло до повећања штедних улога од 780 на 950 милиона старих динара, што представља повећање од 21 одсто.

Овоме је највише допринела ефикасна предузимљивост Банке да благовремено укаже на значај новчане штедње. Поред овога, организована је робна лутрија за орочене штедне улоге који су до краја године порасли за 250 милиона старих динара. Улагачи су на лутрији извукли згодитке у вредности од преко 3 милиона старих динара.

Исплата додатне и редовне камате

На име редовне камате на уложене штедне улоге Комунална банка у Краљеву исплатиће за 1965. годину улагачима 52 милиона динара. Приписивање и исплата ове редовне камате је у току. Међутим, исплата додатне камате у износу од 23 одсто вршиће се тек од 15. фебруара. До тада ће сва прерачунавања бити завршена.

Додатну камату од 23 одсто добиће сви улагачи чији се штедни улог није смањивао од 31. јула до краја прошле године. Дакле, камату ће добити сви улагачи на најмањи салдо који је остао после 31. јула од средстава која су се тога дана затекла на штедњи. Ако је улагач своја средства умањивао, умањује се и основа за обрачун додатне камате, али неће се узимати у обзир нова улагања. Она ће добити само редовну камату. У овом случају у најбољем положају нашли су се улагачи који су у Банци имали орочена средства у штедњи на преко годину дана. Конкретан пример изгледа овако: ако је улагач у прошлој години од 1. јануара до 31. децембра имао стално на штедњи један милион старих динара не умањујући овај износ, у облику додатне камате добиће 230 хиљада старих динара као и 70 хиљада старих динара редовне камате, ако су средства орочена, што укупно износи 300 хиљада старих динара.

»Фића 750« у лутрији 1966. године

Ове године Банка наставља са другим колом робне лутрије за улагаче који орочавају своје штедне улоге. Вредност згодитака износиће око 5 милиона сатрих динара. У Банци предлажу да у овогодишњем колу главни згодитак буде и један »Фијат 750«. Лутријски план биће ускоро објављен. За сада се зна да ће на сваких 100 хиљада старих динара, орочених на време од 13—18 месеци, улагач добити један бесплатан лутријски број. Ако улагач орочи 50 хиљада старих динара на време од преко 19 месеци, такође добија један бесплатан лутријски број.

Камата за орочена средства од 13—24 месеца износи 6,5 одсто, а ако се ороче на преко 25 месеци кадата износи 7 одсто.

П. Цветковић

КРАЉЕВО:

Једно су жеље Друго могућности

✱ ОПШТИНСКИ БУЏЕТ »КРАЂИ« ЗА 17,2 МИЛИОНА НОВИХ ДИНАРА ОД ЖЕЉЕНОГ
✱ ПОТРОШЊА ОВАКВИХ СРЕДСТАВА УГЛАВНОМ НА НИВОУ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ

Да су планери у Скупштини општине били у могућности да удовоље свим захтевима, буџет краљевачке комуне за 1966. годину био би »већи« за милијарду и 722 милиона динара. Међутим, билансом планираних прихода утврђене су сасвим другачије вредности и онда је поступљено према оној народној »Испружи се колики ти је губер«.

»Кресана« је ставка по ставка, где год је то било могуће, па је најзад направљена једна помирљива и разумна рачуница. Нико од корисника буџета неће бити посебно дарован, али за то и нико неће изузетно трпети. Потрошња, у предвиђањима, треба да се незнатно повећа у поређењу са минулом годином и управо та чињеница »натераће« кориснике буџетских средстава да се узлају »у се и у своје кљусе« — што и јесте један од циљева привредне реформе.

Шта буџет предвиђа

XIV седница Скупштине општине, одржана последњег дана јануара озваничила је поменуте интенције.

□ У 1966. години предвиђају се буџетски приходи од две милијарде и 240 милиона старих динара и толика ће, у ствари, бити и потрошња.

○ Највећи део средстава намењен је покрићу трошкова школа и школовања: равно десет милиона нових динара. Школске власти у општини захтевале су да им се одобре знатно већа средства (за 71% већа у поређењу са ових десет милиона). На жалост, жељама се није могло удовољити и просветни радници мораће да се помире са тим да им буџет оставља тек 28,8 милиона старих динара као повећање у поређењу са оним што су трошили прошле године.

○ За научни и културно-просветни рад обезбеђен је десети део средстава датих просвети. Физичка култура из буџета општине добиће 293 хиљаде нових динара, док ће нас социјално старање коштати нешто више — 670 хиљада.

○ Из буџета за здравствену заштиту даће се укупно 300 хиљада нових динара, а у тој релацији планирани су и издаци за комуналну делатност: заправо, биће тек за шестину суме већи.

○ Друштвено-политичке организације у општини и разна удружења грађана предлагали су да им се издвоји 720 хиљада нових динара, али су добили готово упола мање — 377 хиљада.

○ Скупштина општине и њени органи управе, ватрогасна јединица, СУП, Општински суп, Општинско тужилаштво и Просветно-педагошки завод општине у Краљеву тражили су да им се да укупно пет милиона и 44 хиљаде нових динара. Међутим, за отприлике два милиона — предлог је кресан; што значи да се и према њима »није имало милости«.

○ Непривредне инвестиције ће однеће 196 милиона старих динара, интервенције у привреди — 8,5, обавезе општине из ранијих година 57,5, издвајања у резервни фонд 22, текуће резерве 50 и средства за посебне намене 36 милиона старих динара. (У ову »ставку« спада: превентива у пољопривреди, трошкови уздизања кадрова, цивилна заштита и ванармијско војно васпитање, делатност месних заједница, штампање туристичког водича и књиге »Октобар 1941. у Краљеву« и одржавање Дома друштвених организација. Дакле, све обавезни издаци).

Нове ставке у буџету

Њих нема много (свега их је дванаест), и таквог су карактера да се заиста нису могле избећи. За разлику од претходне године, на буџетска средства сад могу рачунати: месне заједнице Дом друштвених организација, Покрет горана, Општинско тужилаштво, екипе за одржавање саобраћајних знакова, здравствена служба за послове рехабилитације, здравствено просвећивање, градитељи дечјег летовалишта на Гочу, месне организације ССРН у граду и још пар других корисника.

Све у свему, ти нови издаци износиће нешто мање од 150 милиона старих динара.

Б. М.

РАШКА

Шта са средствима К-15

Одмаралиште у Јошаничкој Бањи или Копаонику?

✱ **Синдикалне подружнице радних организација са подручја Општине Рашка предложиле да се ранија средства К—15 уложе за изградњу једног радничког одмаралишта на Копаонику или у Јошаничкој Бањи. ✱ О овом питању су расправљали и Општински комитет Савеза комуниста и Општинско синдикално веће у Рашкој.**

Шта са средствима која су остала практично нерасподељена после укидања карте К—15, било је једно од питања које је ових дана у Рашкој изазвало интересовање свих радних организација, а посебно политичких форума — Општинског комитета, Општинског синдикалног већа па и Туристичког савеза. Већ на првим састанцима синдикалних подружница дат је предлог да се ова средства искористе за подизање радничких одмаралишта у месту.

Општинско синдикално веће је сугерирало да би било најбоље подићи једно одмаралиште у Јошаничкој Бањи, чија градња не би скупо коштала а оно би могло током читаве године да прими на одмор и рекреацију велики број запослених радника. Синдикат је предочио и то да би ово одмаралиште омогућило многим радницима (оним који не би хтели да проведу одмор на планини) да пођу и на море јер постоји интересовање многих радних организација из земље да врше замену објеката за одмарање. Јошаничка Бања је и до сада била предмет интересовања појединих предузећа која су имала своја одмаралишта на мору, односно и до сада је нађена размена објеката.

Предлог Општинског синдикалног већа био је предмет дискусије и на последњој седници Општинског комитета Савеза комуниста која је одржана у понедељак 7. фебруара. На овом састанку било је доста дискусија на тему: шта учинити са досадашњим средствима намењеним за годишње одморе, односно средствима саобраћајног доприноса. Постоји мишљење да би требало подржати предлог Општинског синдикалног већа да се радничко одмаралиште подигне у Јошаничкој Бањи. Исто тако, многи предлажу да се одмаралиште гради на Копаонику — најлепшој планини у Србији, има предлога да се објекти за одмарање подижу и на мору. Ови последњи предлози су дошли од представника Ибарских рудника Бељевац на Ибру, који истичу да је рударима за одмор потребно много више сунца и сунчаних дана него осталим радницима.

Општински комитет је донео препоруку да се средства К—15 издвоје из средства за личне дохотке и да се она удруже за изградњу оних објеката који ће бити најкориснији за све запослене на територији ове општине. Тим поводом ће се урадити и једна анализа од стране Општинског синдикалног већа и Општинског одбора Туристичког савеза, о томе шта утрошити удружена средства. Коначну одлуку ће донети радни колективи.

Д. Ц.

У СЛИЦИ И РЕЧИ

Поново музика у „Туристу„

После паузе од неколико месеци краљевачки угоститељи поново су довели музику у хотел »Турист«. Према првим подацима, свакодневно се повећава број посетилаца. Ову исправну одлуку угоститеља да поново набаве музику. Краљевчани су поздравили, а још више гости, пролазници који нису имали где да прекрате дугу зимску ноћ ако се одлуче да спавају у овом граду.

У НОВОПАЗАРСКОЈ ЗЕМЉОРАДНИЧКОЈ ЗАДРУЗИ

Годишње 150.000 литара млека

Ове године Задруга ће произвести 15.000 пилића

Нови Пазар

У овогодишњем програму производње Земљорадничке задруге у Новом Пазару обратиће посебну пажњу сточарству. Она на својој економији има 44 крава музара »источнофризијске« расе које просечно дају 3.000 литара млека. Само од подмлатка поменуте расе има око 100 јуница чиме ће се осетно повећати сточни фонд. У Погледу снабдевања града млеком, такође је повећана знатно већа пажња него раније. Тако ће ове године бити испоручено близу 150.000 литара млека које ће се продавати по 110 динара литар, а чија ће масноћа износити преко 4 %.

Истовремено, доста пажње посветиће се и самом живинарству које није могло да задовољи потребе становништва у општини. Набављен је велики инкубатор капацитета 4.500 пилића, и током године биће произведено преко 15.000 пилића расе »њухемпшир« и »вајтрок«, док је специјална комисија одабрала двадесетак коопераната којима ће пилићи бити поделени на гајење. То су само припреме од којих ће касније Задруга формирати свој сопствени запат.

(МБ — ДО.)

ПЛАНИРАЊА У ПОЉОПРИВРЕДИ

КАКО ПОСТАТИ ГЛАВНИ ПРОИЗВОЂАЧ КРОМПИРА У ЗЕМЉИ?

● Постоје реалне могућности да краљевачки срез постане главни робни произвођач кромпира у Југославији. ● Велике су могућности и на плану производње осталог поврћа, индустријског биља и пшенице.

Да ли су искоришћене све могућности за стварање високопродуктивне производње у пољопривреди краљевачког среза, питање је на које су ових дана стручњаци појединих пољопривредних организација, општина, Среске скупштине и Основне привредне коморе покушали да дају одговор. Када је у питању производња поврћа, крмног биља и житарица, одговор је свакако лако наћи. То су констатовале и стручне службе које су се бавиле изучавањем овог проблема. Могућности ни изблиза нису искоришћене.

Карактеристичан пример овакве констатације види се најбоље на плану производње кромпира. Ова култура је прошле године заузимала површину од 11.000 хектара. Податак се односи углавном на површине на подручју Драгачева, Гуче, Бруса и Богутовца. У осталим крајевима који су такође погодни за гајење кромпира, било је ретких покушаја да се постигне нешто више у производњи ове пољопривредне културе.

Пољопривредни стручњаци су констатовали да би произвођачи кромпира могли да буду сви пољопривредници насељени у брдско-планинским подручјима не само на бројаних места већ и предела Копаоника и Пештера. Институт за проучавање производње расног кромпира у Гучи а и многе друге стручне институције у срезу и СР Србији констатовали су да се на подручју целог краљевачког среза може гајити конзумни и семенски кромпир који по свом квалитету не би имао свог »супарника« у целој земљи. Отуда и преостаје да се до 1970. године пронађу још бољи путеви у производњи расног кромпира и да се постигну далеко већи резултати него до сада. Изванредни услови за гајење најквалитетнијег кромпира на тако широкој територији говоре да је могуће да краљевачки срез постане највећи произвођач ове пољопривредне културе у земљи.

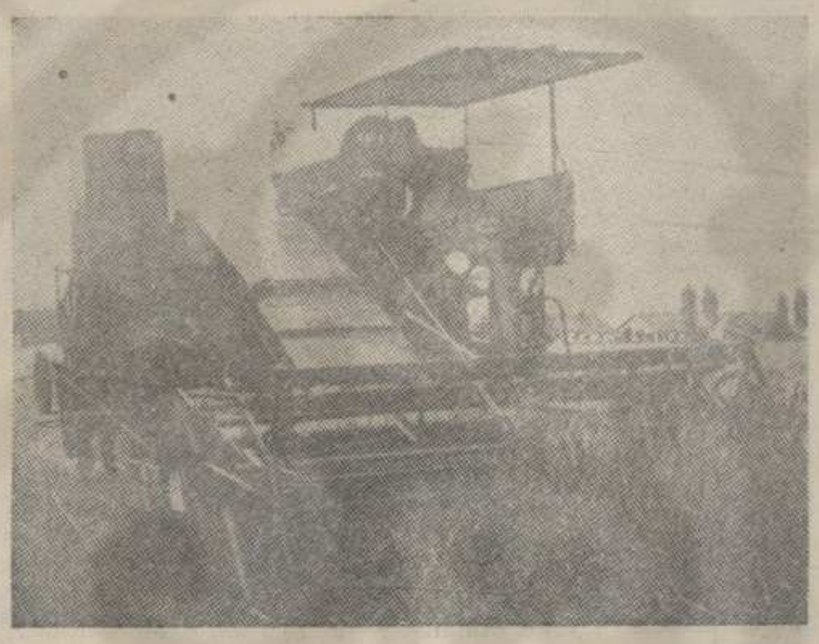

Са прошлогодишње жетве

Велике могућности и у производњи осталог поврћа

Долина Западне Мораве, а нарочито подручје Чачка и Мрчајеваца афирмисали су се и до сада као велики произвођачи поврћа. У питању је производња која већ сада досеже цифру од 10.000 вагона тржних вишкова паприке, парадајза, купуса, бораније и краставаца.

И друга подручја у срезу би могла постати значајни произвођачи поврћа. Многе општинске скупштине ни овом питању не поклањају довољну пажњу. Очигледно је да такав став треба мењати и да у наредном периоду треба учинити више напора на овом плану. Јер стручњаци су рекли и овде своју реч: производња поврћа у краљевачком срезу може да се организује на најбољи могући начин јер зато постоје изванредни природни и други услови. Произвођачи поврћа из среза могли би тако да заузму једно од првих места у производњи поврћа у Србији.

Могуће је произвести више пшенице

Приметни су напори који се чине по питању производње пшенице у краљевачком срезу. Задруге и индивидуални произвођачи су успели да постигну високе приносе на својим парцелама. Чак и до 50, 60 па и 70 метричких центи по хектару. Да, напори су приметни али само ако се то једнострано посматра. Ради се нашме, да су овакви резултати усамљени и појединачни. Производња пшенице не организује се на ширем плану. Производњом пшенице се баве само поједине задруге или само поједини пољопривредни произвођачи. Такав посао не може бити потпуно исплатив. Нужно је да се њега лате све пољопривредне организације и то на ширем плану и сви индивидуални произвођачи који за то имају услова. Таквих произвођача у нашем срезу има свакако много, у сваком селу и свакој општини. Преостаје да се они укључе у организовану производњу и да се поведе борба за такве резултате који би довели до тога да се потребе среза у потрошњи пшенице задовоље, што до сада није био случај.

Д. Цвијетић

ЗЕМЉОРАДНИЧКА ЗАДРУГА НАБАВИЛА ТЕЛЕВИЗИЈСКУ КАМЕРУ

— Њоме ће се снимати најзначајнија достигнућа у области пољопривреде и приказивати произвођачима.

Нови Пазар.

У жељи да трајно забележи све успехе у унапређењу пољопривреде, било на својим економијама или на имањима кооперанта и индивидуалних пољопривредних произвођача, Земљорадничка задруга је ових дана набавила телевизијску камеру од 16 милиметара.

Сви снимљени материјали биће приказани на скуповима пољопривредних произвођача, како би се пропагирали напредни произвођачи и стимулирали остали на савремену производњу. Најуспелији материјали биће упућивани Радио-телевизији Београд, која је у том смислу показала интересовање. Задруга има и свој кинопројектор.

Социјалистички савез пред Шести конгрес ССРН

АКТИВНОСТ И РАЗНОВРСНА ИСКУСТВА

На почетку разговора са Биром Глигоријевићем, председником Среског одбора ССРН, констатовано је да је немогуће укратко у једном напису приказати сву разноврсну делатност организације Социјалистичког савеза, испољену последњих месеци, пред Шести конгрес. Зато смо се по обичају определили за основне утиске, који не искључују, него илуструју многобројне делатности и остварене резултате организација Социјалистичког савеза у краљевачком срезу.

Није ни мало случајно што се на десетак дана уочи Шестог конгреса посебно износе оцене које могу корисно послужити за даљи рад. Досадашњи садржај активности организација Социјалистичког савеза задирао је у најосетљивија животна питања грађана овог подручја и није никакво чудо што запажања и отвореност претконгресних дискусија показује доминантни однос према свим друштвеним и економским питањима у комуни.

☆ ССРН – ТРИБИНА СВИХ МИШЉЕЊА И ИНТЕРЕСА

Критичко оцењивање резултата досадашње активности и реално сагледавање постојећих проблема одредило је правце активности и даље задатке. У том времену одржане су и ванредне општинске конференције Социјалистичког савеза, на којима су, на основу Теза и проблематике у појединим областима друштвеног живота, на подручју читавог среза разматрани веома разноврсни проблеми. Карактеристика ових скупова била је у томе што су, користећи покренута питања на конференцијама месних организација Социјалистичког савеза, изабрани и третирани један или највише два проблема. Тако је у Краљеву анализирана активност друштвено-политичких организација у реформи, у Крушевцу, самоуправљање у комуни, у Новом Пазару, проблеми унапређења пољопривреде итд. Може се рећи да су ови скупови веома брижљиво припремани и да су усвојени програми рада и резолуције представљали могућност за даљу конкретизацију активности у условима које је поставила привредна реформа.

За организацију Социјалистичког савеза у нашем срезу значајно је што су Тезе, и материјали општинских конференција пружили прилику најнепосреднијег учешћа грађана у решавању одређених проблема. Расправљано је о проблему здравства, социјалне заштите, елементарном образовању и описмењавању, затим о самоуправљању у комуни, међукомуналној сарадњи, интеграционим процесима итд.

☆ ЈАЧА АКТИВНОСТ У СПРОВОЂЕЊУ РЕФОРМЕ

Полазећи од тога да у садржини рада Социјалистичког савеза, средишно место заузима активнији однос према свим проблемима и догађајима, ваља рећи да су претконгресне дискусије посветиле пуну пажњу самоуправљању, расподели и променама на селу. Запажени су резултати у интеграционим процесима у Чачку и Горњем Милановцу, реализовање идеје око интеграције здравства у Крушевцу и решење проблема социјалне заштите у Трстенику и Александровцу. Многе активности општинских организација и руководстава учиниле су да је Социјалистички савез изналазећи погодније форме масовног окупљања радних људи, практично усавршавао своје методе деловања. Посебно велику пажњу Социјалистички савез је придао разматрању положаја локалне штампе, њеног финансирања и уопште јавности рада.

Мере привредне реформе и претконгресна активност условила је јачање међукомуналне сарадње. Тако су, на пример, општине Чачак, Горњи Милановац и Лучани у јануару утврдиле облике ове сарадње. На подручју општина Трстеник, Александровац, Крушевац, Брус и Ражањ, из Нишког среза, одржани су састанци по питању међукомуналне сарадње. У последње време друштвено-политичке организације и скупштине општина Тутин, Сјеница и Нови Пазар чине напоре да кроз разгајање међуопштинске сарадње реше најзначајнија питања као што су удруживање здравствене службе, просветно-педагошких завода, банака итд.

Б. К.

Новопазарски задругари

„Дубоко“ заорали

✶ Ова година треба да буде преломна у интензификацији пољопривреде — Седамдесет милиона за санацију воћњака, као и близу 100 милиона за набавку опреме

Новопазарски задругари најозбиљније су схватили задатке које је у вези са уносом пређењем пољопривреде зацртала Ванредна конференција Савеза комуниста Општине, као и ванредна конференција Социјалистичког савеза. Послови су широко исплани и, ако се све буде одвијало како је предвиђено, постоје сви изгледи да пољопривреда Општине озбиљно кораке.

Главни акценат дат је унапређењу воћарства. Сада је оријентација на санацију постојећих воћњака, који су делимично оштећени биљним штеточинама и због чега се читава подручја налазе у карантину. Као што се зна подручје ове општине је једно од најпогоднијих за гајење воћа, а пре свега јабуке. Прошле јесени је на тржиште изнето 100 вагона вишкова јабука, што није од малог значаја. Међутим, према програму задруге, у овој и идућој години треба утрошити око 140 милиона динара за санацију 600 хектара постојећих младих воћњака. Средства која у њих треба инвестирати вишеструко би се повратила већ истих година. Већ за две године тржишни вишкови би требало да порасту на преко 400 вагона. Ако би се јабука у просеку продавала чак и само по 100 старих динара по килограму, то би донело 300 милиона старих динара више него сада. У том циљу задруга је већ предузела неке мере. Пре свега формиране су у заједници са Институтом за заштиту биља СРС прогнозне службе, а и наручено је десет тракторских прскалица за воћњаке. Све остале мере су у току. Послове обављ 17 инжењера и техничара који су својски запели да помогну реализацији програма.

М. Б.

Могућности постоје — зашто их не искористити

Оно што би требало најпре констатовати при проучавању развоја живинарства у краљевачком срезу свакако је да су могућности велике и да оне до сада нису довољно коришћене. Ова производња представља велику могућност за обезбеђење великих количина живинског меса и јаја. За оваквом производњом се јављају и све веће потребе тржишта. Уз све то зна се да су обезбеђени кланички капацитети.

Ипак, и поред свих ових погодности које иду у прилог, опште констатације да живинарство треба интензивније и озбиљније развијати, у прошлој години на овом плану није учињено ни приближно оно лико колико су то потребе захтевале и могућности дозвољавале. Према подацима Статистичког завода среза бројно стање живине у 1965. години износило је 1,260.950 комада. Произведено је око 72 милиона комада јаја.

Производња у живинарству је заснована на гајењу примитивних раса, и то само сезонски и према тренутним интересима произвођача. Често се дешавало да произвођачи узгредно решавају питање смештаја и исхране живине. Овај податак се свакако односи и на земљорадничке задруге. Једино су нешто више учиниле у јачању живинарске производње земљорадничке задруге Трстеник, Беришићи, Врапче вшница и задруга у Горњем Милановцу. Задруга у Горњем Милановцу је у производној сарадњи, свакако из макла осталима. Она је у прошлој години произвела у кооперацији око 1,500.000 комада јаја и око 40.000 утовљених шилади. Поставља се питање зашто и остале задруге нису имале »издефинисану« оријентацију у овој грани пољопривредне производње. Време је свакако да се овакав однос у наредном периоду мења и да се живинарство прихвати на онакав начин као што се то прихватају и остале гране у сточарству јер за то има низ могућности и оправдања?

Пре свега, нужно је успоставити и организовати производњу и везати је на линији задруга — индивидуални произвођач. Задруге би биле дужне да пруже стручну помоћ и да обезбеде стручну службу која би била у стању не само да да основне смернице развоја у живинарству већ и да производњу заснује на најбољи могући начин.

На тај начин произвођачи ће бити заинтересовани за односе са задругама само онда ако су ти односи чврсти и ако имају своју садржину. Садржина у производњи живине је у томе да се обезбеди расна производња, да се успоставе уговори о кооперативној сарадњи, да се обезбеди пласман. У разговору са стручњацима за ову грану сточарства инж. Драгутином Недељковићем, инж. Милојком Леонтијевићем и ветеринаром Славољубом Хавелом, сазнали смо да је живинарску производњу у краљевачком срезу могуће засновати потпуно на научним принципима јер за то постоје сви потребни услови. Ако би се они искористили онда би краљевачки срез постао значајан произвођач живинског меса и јаја. Зашто онда такве шансе и не искористити?

Д. Цвијетић

ОСВРТ

Сјенички фондови

Све до краја прошле године сјеничка привреда је била у доста деликатној ситуацији. Ово су диктирали пре свега општи услови који су иначе карактеристични за неразвијена подручја. Лоши путеви, нестручна радна снага, недостатак обртних и других средстава често су доводили до тога да радне организације завршене годишње билансе негативно, или на граници рентабилитета. Уз све то, није било ни довољне сразмере у деленју средстава. Све зараде су углавном одлазиле на личне дохотке. Фондови су практично остајали празни.

Прекретница у овом смислу догодила се у 1965. години. Радне организације на подручју општине Сјеница завеле су максималну штедњу по питању материјалних трошкова. Лични дохоци нису повећавани ни у оним износима који су разним мерама у привреди предвиђени да се повећају. Пошло се једноставно на стварање фондова који ће омогућити бржи развој радних организација. Захваљујући баш томе, једна пословна година, прва година планског, потпуно планског трошења средстава, завршена је позитивним билансом. Ни једна радна организација није имала пословни губитак а многе од њих, међу којима истакнуто место заузима »Аутотранспорт«, »Напрелак« и Трговинско предузеће оставиле су у своје фондове по неколико стотина милиона динара.

Д. Ц.

КРАЉЕВО

Фабрика вагона у садашњем тренутку

КОЛЕКТИВ КОЈИ МНОГО ПРИЧА И МНОГО РАДИ

★ Како настају „непријатна“ питања. ★ Сваки четврти радник члан Савеза комуниста. ★ Куда води пут до 22 милијарде старих динара?

Прошлог уторка одржан је групни састанак чланова Савеза комуниста Фабрике вагона у Краљеву. Готово 500 комуниста — или сваки четврти произвођач најстаријег радног колектива у граду на Ибру — анализирало је шестомесечно спровођење привредне реформе у погледу унапређења производње и коришћења радне снаге. Састанак је био посвећен и неким питањима расподеле дохотка унутар радне организације.

Ови редови настали су поводом тог састанка.

Неупућен човек, ако је имао прилике да присуствује каквом разговору у Фаорици вагона, изненадиће се са колико отворености а можда и жустрине говори о пословима, појавама и многоструко испреплетаним односима међу индустријским произвођачима. Није то због тога што просечна старост чланова овог колектива једва премаша 33 године. Нешто сасвим друго учинило је да је тако. Тамошњи металски радници поодавно су начисто шта се сме а шта не сме говорити. Определили су се за једино прихватљиво становиште, а оно се своди на то да се о свему што се ради и планира или смишља каже све — па било то добро или лоше!

Зато ћете у Фабрици вагона моћи чути и тако звана »неугодна« питања и још неугоднија гласна размишљања.

Чује се, на пример, овакав податак: у 1965. години сваки радник локалне шинске индустрије због боловања одсуствовао је са посла у просеку — 11 дана. Упоређењем података, такође установљено је да то износи 3,5 одсто укупног фонда радног времена. Статистика ће још додати да је таква релација прилично повољна и да се краљевачки металци налазе у самом врху најдисциплинованијих и »најздравијих« индустрјских колектива у земљи. Али, статистика затим пружа и овакав показатељ: прошле године забележене су 283 повреде на самом раду и 765 повреда ван фабрике... Тад почињу она »неугодна« питања.

»Да ли је лекар једини позван да отвара боловање чак и у случају ако се неко опио и под дејством алкохола повредио?« Или овако: »Да ли се може говорити о поправљању здравственог стања 2.100 радника ако су услови рада остали исти.«

Тај који је питао није имао на уму да је здравствена служба у Фабрици далеко боље организована сада него раније, да произвођач више зарађује, да је порастао лични и друштвени стандард, да се удобније одмара, боље једе, — и да све то индиректно утиче и на онај однос здрави-болесни. Он би, мада то не каже, у ствари, хтео да једном заувек нестане повреда на раду ном месту и ван њега, да лекари немају потребе да лече виноније и да се боловања сведу на минимум, — јер то предузеће стаје тешких хиљадарки и у новим динарима.

»Добро«, питаће затим самоуправљач, »у спровођењу Реформе размештено је укупно петстотињак радника. Њих 56 са службеничких и инструкторских места укључено је у директну производњу. Зашто не бисмо још »неке« другове из администрације обукли у радне комбинезоне?«

Траже људи у Фабрици, најзад да им се одговори због чега се колектив редовније не информише. зашто се дају потврде о интерној квалификацији на име стручне спреме и звања, због чега се радионице не загревају, зашто нема топле воде, итд, итд.

Тешко је одговорити на сва питања, и — свим људима! Једни ће, се задовољити објашњењем да су поједини административци већ толико дуго одвојени од производње и истовремено верзирани у нове радне задатке толико да потпуно задовољавају, и да би предузеће погрешило ако би их поново слало у производњу. Задовољиће се објашњењем да за загревање погона треба десет милиона нових динара а да колектив не може одједном издвојити толика средства; да ће се поново проучити могућност покретања фабричког листа или бар билтена; да се интерне квалификације признају због тога што је реч о људима који већ раде на местима за која се издају сведочанства....

Кажемо, једни ће се задовољити оваквим објашњењем, други ће и после тога гунђати, имати своје »ставове«.

»Велик нам је колектив и има нас свакаквих«, кажу у Фабрици вагона. »Ако понекад различито резонујемо — није то страшно. Људи се на крају ипак договоре. Нас пре брине кад се смањују послови, кад се приход споро наплаћује или кад продајна цена вагона остане иста а трошкови производње, не нашом кривицом, расту«.

Припреме за скраћену радну недељу приводе се крају

✱ Како се снаћи у измењеним условима привређивања

Реформа је колектив Фабрике вагона збиља довела у неповољан положај: њиховим снабдевачима потрошним материјалом одобрене су веће цене, док су цене шинских возила остале непромењене.

Та чињеница натерала је металце да добро размисле о мерама које би се могле предузети. Ваљало је, између осталог разврстати послове по хитности извршења, прецизно »рашчистити« шта одмах учинити, шта мењати, чега се одрећи а шта унапређивати.

Читав колектив, (а посебно Раднички савет, политички актив Фабрике и сви комунисти), — у августу и септембру засукао је рукаве и почео да рачуна и да практично проверава све планове.

Тек прошле недеље, 500 комуниста први пут је стигло да заједнички размотри шта је урађено у минулих шест месеци...

Најшира јавност можда се неће заинтересовати чињеницом да је, на пример, један обичан шестодневни курс за бравара, који раде на паковању вагонских склопова, за 30 одсто убрзао посао, али за колектив Фабрике тај податак много значи. Слично је и са неким другим захватима.

Укинути су, рецимо, при ручни магацини по радним јединицама и створен централни магацин. Примењен је нов метод заваривања, у заштитној атмосфери угљен диоксида, а то је — у поређењу са класичним, електролучним заваривањем — повећало продуктивност рада за читавих 30 процената. Разни неопходни делови сада се обрађују на једном месту. Линијским системом монтирања вагонских делова, уместо 5, за два дана сад се доврши 12 вагона — цистерни. Захваљујући претходном заваривању, резервоари се много брже израђују. Ревидиран је технолошки процес — чиме су укинуте непотребне операције у раду. Вагонски одбојници праве се на нов начин (савијањем и аутоматским заваривањем, уместо обраде скупих бешавних цеви). Постављене су објективније временске норме. У односу на искуствене, ове су повећале продуктивност за 14 одсто. Радне бригаде расчлањене су на групе радника и тиме су људи више заинтересовани за посао...

Речју, за некога биће то обично рађање чињеница. За Фабрику вагона — драгоцено сазнање и потврда да се добро планирало и брзо дејствовало.

✱ Идуће године — радиће се мање

О још два посла говори се ових дана у колективу. Један је окончан, други се тек предвиђа.

Први пут откад Фабрика постоји почео је да функционише Правилник о расподели дохотка. Припреман је равно годину дана, и кажу да се од њега неће одступити и по цену погоршања положаја појединих радних јединица.

Свака три месеца, обрачун дохотка вршиће се по радним (економским) јединицама. На тај начин, биће могуће прецизно утврдити колики је свачији удео у пословном успеху (или неуспеху!) предузећа. А пропорционално томе — делиће се остварени приход или губици.

Што се тиче оног другог посла — о њему се тек дискутује.

— Ако смо 1963. године — кажу у Фабрици, — остварили укупан приход од неких 8 милијарди старих динара, наредне — 11, прошле године 19, а за ову планирамо 22 милијарде старих динара, — и то све са истим бројем радника (у ствари број запослених се чак и смањио: са 2.400 на отприлике 2.100), — зашто не бисмо прешли на скраћену радну недељу? Проверавали смо доста пута: продуктивност рада постепено расте, и то је разлог више да ову замисао остваримо.

Кад смо полазили из Фабрике вагона, а то је било недавно, имали смо утисак да ће произвођачи шинских возила учинити тачно оно што планирају

А планирано је да ће се 42 часа недељно радити од јануара 1967.

Б. Мрвош

ОДОБРЕНА СРЕДСТВА ЗА ИЗГРАДЊУ ДЕЧЈЕГ ЛЕТОВАЛИШТА 200.000 ЗА ГОЧ

Краљево: Овогодишњи буџет општине у Краљеву, који је усвојен на задњој седници Скупштине, предвиђа и знатан део средстава за изградњу дечјег летовалишта на Гочу. Према одлуци одборника, утрошиће се 200.000 нових динара. Ако не и пре, летовалиште треба да буде потпуно уређено за прихват деце најкасније до лета 1967.

Б.

ПЛЕНУМ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА ССРН У КРАЉЕВУ

Данас се у Краљеву одржава пленум Општинског одбора Социјалистичког савеза посвећен проблемима младих, раду Савеза омладине и других организација које окупљају омладину.

ПЛЕНУМ СРЕСКОГ КОМИТЕТА САВЕЗА ОМЛАДИНЕ

У Краљеву је 5. фебруара одржан пленум Среског комитета Савеза омладине који је разматрао актуелне задатке Савеза омладине у даљем спровођењу мера реформе и усвојио полугодишњи план рада.

Привредни коментар

ЗАЛИХЕ ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА

Један проблем заслужује посебну пажњу у даљем развоју привреде краљевачког среза. Ради се о залихама производа. Случај се не односи овога пута на трговину, мада и тамо има примера где су одређени производи ускладиштени и замрзнути и не мичу са једног места. Ради се наиме, о производима у индустрији.

Шта се управо то дешава?

Радници улажу велике напоре на испуњењу одређених планских задатака у производњи. Речено им је на зборовима радника и на низу других састанака колико износи годишњи план производње. Речено им је и то да ће од његовог испуњења зависити и њихова лична примања — лични дохоци. Од тога ће зависити и низ других питања везаних за годишње одморе, за изградњу станова, за организовање излета и екскурзија. Од тога да ли ће се испунити плански задаци зависиће и то — колико ће бити средстава у фондовима из којих треба црпети средства за разне потребе целог предузећа и сваког члана радне организације.

Међутим, у свему ономе што се саопштава радницима често пута се не каже нешто што је у свему томе најважније. Ради се наиме, о реалности планирања. Управо да ли су баш таква планирања потребна и ко је све то планирао. У планирањима не учествују најчешће сами произвођачи већ то чине одређене стручне службе, понекада се планирања врше само на иницијативу одређеног броја руководећих кадрова. Констатује се након свега да се »препланирало«, да се у нечему погрешило и да је предузеће дошло у одређене тешкоће јер се произвело робе више него што се могло продати.

Овакве констатације јављају се онда када истекне — прође време за сваку интервенцију. Радна година је истекла. Роба се задржала у складиштима и магацинима и са њом се не може никуда.

Примера велике количине непродате робе има и код великих и развијених предузећа. И код малих, опет. Дешава се да од целокупне производње и до 70 процената робе стоји на лагерима. Тада долази до оних познатих тешкоћа које прате радну организацију. Црпе се средства из свих фондова, смањују се лични дохоци. Не улаже се ништа на реконструкцију, на развој производње, на развој стручних служби, транспорта или обезбеђење сировина.

У низу примера до великих залиха готових производа долази првенствено због лоших планирања. С друге стране производи се роба неквалитетно и тржиште је не прихвата. Број произвођача у краљевачком срезу чија се роба на тржишту нерадо прихвата има много. Не износимо њихова имена из одређених разлога. Сигурно је да ће сви они видети себе у овим примерима.

Нама је иначе за циљ, не именовати произвођаче који само робу производе и не усвајају да је продају, него да укажемо на један проблем који је тако примеран и видан у привреди среза, проблем који доводи до низа последица које радну организацију доводе у незавидан положај. Уз то нужно је истаћи и то да је проблем нагомилавања робе на складиштима могуће потпуно решити и уклонити као такав.

Пре свега нужно је поћи од тога да се производни задаци планирају на основу уговорених послова, уговорене продаје. Ако тога нема онда је очигледно да се производи напамет и да се крајњи резултат не може сагледати. Крај године се очекује са зебњом и нестрпљењем. Уз то нужно је да цео колектив провери, да цео колектив дискутује и донесе одлуку о производном плану, да га одобри тек онда када у њему не постоји ништа непознато.

Из целог посла се свакако не искључују руководећи органи и стручне службе. Сви они имају своје место у производном програму. Стручњацима преостаје да се овај програм реализује борбом за квалитетан рад, борбом за потпуно коришћење капацитета, за јачање продуктивности, борбом за јачање квалификационе радне снаге. Сигурно је, да ако би се кренуло овим путем, да би се једна ставка из годишњака радне организације брисала за сва времена. Не би било места за уписивање количине непродатих производа. Не би онда било ни тешкоћа које ови производи проузрокују.

Д. Цвијетић

Без ставке за научни рад

Научно-истраживачки рад у привреди у последњих годину дана била је честа тема дискусија на многим скуповима радних организација, општинских скупштина, комора, а и низа других институција, како среских тако и републичких. Инсистирало се по сваку цену да се овој области већ једанпут посвети одређена пажња и да се и у финансијским плановима развоја предузећа нађе место и за ставку »научно-истраживачки рад«.

И поред тога што се зна да су многа предузећа у тешкој ситуацији, када су у питању сировине — и да је њихов опстанак везан само за једну ствар — обезбедити рад прерађивачких капацитета, редак је пример да је нека радна организација у краљевачком срезу у коначној »одлуци« увела у својим плановима једну ставку која практично значи опстанак радне организације.

Нема више једногодишњих планирања — то је свакоме јасно. Развој радне организације је везан за дужи временски период. Покушава се на сваки начин створити »општа стабилизација« у којој један радни колектив може да сам решава своју судбину без помоћи других. Да ли је судбина решена ако се не зна какве су залихе сировина, колико могу радити постојећи капацитети, на основу »капитала« који се затекао?

Свакако да није. Не значи ли ово да се једном питању морало поново вратити натраг? Научно-истраживачки рад мора заузети своје место у производном раду и значити оно што он управо и јесте.

Ако је тако, онда радним организацијама, преостаје да у својим финансијским плановима издвоје и средства за науку која у производњи има приоритетно место.

Д. Ц.

СУСРЕТИ С ЉУДИМА

Чипке и вез грађанина Вељовића

Кад неко има четрдесет и пет година, три кршна сина, супругу и бркове као они бојовници из народне песме — онда помало невероватно звучи да тај »неко« прави можда најбоље чипке и вез у овом делу земље.

А управо је тако са грађанином Драгом Вељовићем, мирним житељем из Поцерске улице број 22 у Краљеву.

Његове шустикле, миљеа и разне друге везом и чипком оперважене тканине тражене су у многим градовима на овој географској ширини. За Вељовићеве рукотворине интересују се и људи из иностранства. Драго је, најзад, на Сајму моде у Београду — од 16-24. октобра — имао посебан мали штанд и своју уметност показао хиљадама посетилаца ове велике изложбе одевања...

Тај случај и неколико написа у дневној штампи учинио је да глас о грађанину из Поцерске улице 22 крене кроз велики свет. Само за последњих шест месеци поштари су донели готово 150 писама од непознатих и далеких пријатеља који траже узорке, разне савете и изражавају дивљење једном несвакидашњем труду.

Драго вредно одговара на сва: и на она са жигом Београда, Осијека, Скопља, Тузле, Гостивара Титогрда; и на она што су стигла из Немачке, Француске, Шведске и далеке Канаде.

Недавно, јавили су му се непознати другови из Чехословачке: предлажу му да пошаље узорке својих радова и да размисли о могућности да излаже на једном од тамошњих сајмова...

А почело је све некако једноставно, ненаметљиво, готово случајно.

— Било је то 1941. године у Новом Пазару, — присећа се Драго Вељовић. — Са још доста другова био сам укључен у рад једне партијске организације. Неко нас је издао... и онда је почела безглавна трка за голи живот. Хапшења... много дивних људи страдало је. Драго је спас потражио у оближњем градићу Рашки. Међутим, Немци који су и злочине савесно обављали, обавештавају околна места да се појединци комунисти из Новог Пазара налазе у бекству. За Драга, који се зауставио у Рашки, једини спас била је случајна, очајничка идеја: голобрадом момку пало је на ум да се преобуче у женско одело. То га је спасло.

Доцније, кад се као »девојка« обрео у кући Радмиле Виријевић да помаже у пословима домаћице — настави је опасни посао борца за слободу. Истина, као илегалац није носио оружје, али је зато све време рата био партизански курир коме није било далеко равна..

Драго Вељовић у слободним часовима

Поставши силом прилика и привремено припадник нежнијег пола, Драго је морао да се уживи у женске послове: почео је да кува, шије, пере, чак се латио и веза и хеклања!

Рат је затим прохујао. Драго, још од 1937. године по професији болничар, вратио се старом послу — да негује и помаже у лечењу. Сукњу и хаљину бацио је у запећак. Коначно, у то време у њима би био сметан. Нежно момачко лице прекрила је брада са којом имају муке и »силвер« — жилети. Ту су били и големи бркови... Међутим, једна једина навика из дана илегалства остала је заувек: чипка и вез постали су његова мала страст.

Кад је 1954. године из Новог Пазара са породицом прешао у Краљево већ је могао да се такмичи са било којом женом у ручном раду. А у годинама које су затим следиле — и бољи мајстори међу женама долазили су код Драга да им објасни како се нешто ради, да им да »мустру« каквог компликованијег веза или чипке.

Драго Вељовић сам црта и бира мотив којим ће украсити тканину или, залив љуљућом брзином, направити столњак, шустиклу, миљеа.

Чим из Опште болнице у Краљеву, где на Интерном одељењу ради, стигне кући — овај вредни човек лаћа се игле и конца. И онда, као каквим покретом мађионичара, испод његових прстију на тканини остају чудесни голубови, житно клас је, печурке, цвеће, најфиније шаре.

Шира јавност са Вељовићевим мајсторством упозната је тек средином прошле године. Напис је најпре донео један београдски лист, па једне новине у Загребу. Одмах после тога стигао је позив од дирекције Београдског сајма.

— Тих дана — прича Драго, — много сам се обрадовао и много — насекирао. Најпре сам на јелвите јаде успео да добијем одсуство са посла. У Београду, дочекали су ме — боље не може бити!

Људи из управе Сајма средили су му све формалности, обезбедили изложбени простор, представили га штампи.

Збуњен и радостан у истом мах, излазећи из неког трамваја — од узбуђења се онесвестио и — какав малер! — задобио лакши потрес мозга... Морао је пре времена да се врати кући у Краљево.

— Чини ми се да још и данас осећам последице — каже Драго. — Баш зато упорно везем и хиклам. То изванредно смирује... Пре поручио бих свима којима су живци ослабили да се лате игле и конца. Просто ће се изненадити како брзо нестају све секирације, бриге, нервоза...

Питате ли га случајно да ли је шта пропустио да учини. Драго Вељовић ће без двоумљења рећи:

— Ето, свет ћу »обићи«, а још нисам излагао редове у Краљеву. Сам да подмирим све трошкове — не могу. Други се не сећају да ме позову. А чини ми се да би користило...

Нисмо му ништа на то одговорили. Само смо се сетили оних 150 писама. Наročito неких са жигом страних земаља... И онда смо грађанину из Поцерске 22 пожелели много успеха — не у баратању иглом и концем — него у мукотрпном послу једног болничара!

Богдан Мрвош

УСПЕХ УЧЕНИКА ПО ОСНОВНИМ ШКОЛАМА

НА КРАЈУ ПРВОГ ПОЛУГОЂА:

ВИШЕ ДОБРИХ НЕГО СЛАБИХ

— 11.374 УЧЕНИКА ИМАЛО 114.355 ОПРАВДАНИХ И 17.142 НЕОПРАВДАНИХ ИЗОСТАНАКА

У основним школама на подручју краљевачке општине недавно је завршено прво полугође. Просветно-педагошки завод Скупштине општине Краљево већ располаже резултатима успеха на полугодишту. У поређењу са полугођем прошле школске године овогодишњи успех је нешто бољи, иако је у овом полугођу критеријум оцењивања био нешто строжији.

Од 11.374 ученика, колико је похађало наставу у првом полугођу, било је у нижим разредима 5.583 а у вишим 5.791 ученик. У нижим разредима са позитивним оценама завршило је 4.675 или 83,73 одсто, а у вишим разредима 3.232 или 55,81 одсто. Наставу у првом полугођу са слабим оценама завршило је у нижим разредима 908 или 16,27 одсто, док је у вишим разредима било 2.559 ученика са слабим оценама или 44, 19 одсто. Занимљиво је овом приликом да се напомене да је примећено да је међу ученицима виших разреда основних школа било највише ученика са слабим оценама из седмог разреда.

Од првог до четвртог разреда по основним школама краљевачке општине са једном слабом оценом било је 422, са две 301, са три 146, са четири 33 и са пет слабих оцена 6 ученика. Од петог па до осмог разреда основних школа ово полугође завршило је са једном слабом оценом 705, са две 543, са три 415, са четири 308, са пет 255, са шест 148, са седам 102 и са осам слабих оцена 83 ученика.

На крају полугођа по основним школама у краљевачкој општини требало би још истаћи и број изостанака ученика. Од укупно 114.355 оправданих изостанака било је у нижим разредима само 53.713 а у вишим 60.642 изостанка. Међутим, од 17.142 неоправданих изостанака у вишим разредима било је 12.869 а у нижим 4.273 изостанка. Овај знатан број неоправданих озостанака требало би најпре потражити у томе што на краљевачком општинском подручју 56 родитеља није дозвољавало својој деци да похађа наставу у првом полугођу и поред интервенција и казни општинских служби.

М.

СРЕЋА У НЕСРЕЋИ

Радник Југоазбеста из Брвеника, Јован Симовић, недавно је срећно избегао тешкој несрећи. Идући пругом према железничкој станици Симовић није чуо да му у сусрет долази путнички воз из Краљева. Када се воз већ довољно приближио, било је касно тако да је одбојник локомотиве одбацио Симовића са пруге при чему је пуким случајем остао жив. Све се завршило без тежих последица, али то уједно нека послужи као опомена осталим радницима који најчешће иду пругом и излажу се смртној опасности.

Д. Радуловић

ШАРЕНА КУЦА

Имам једну куцу,
малену и лепу,
кад јој нешто кажем
увек мрда репом.

Моја мала куца,
шареногa репа,
када учим она бежи
да ме не омета.

Стеван Видојевић,
ученик Брус

ЉУБИЧИЦА У СНЕГУ

У шумици оголелој
процветала је љубичица плава.
Зашто она још не спава,
чудно се Деда Мраз.

Послао је снег ледени,
да покрије цветак мали,
да му сипа бело брашно,
све по глави.

Љиљана Пауновић,
ученица Краљево

ЗИМА

Падају пахуљице мале
и лете далеко оне,
а јаки ветрови хладни
неуморно их гоне.

Радују се деца сва
дошла нам је зима.
пролазници журе кући
хладно им је свима.

Равнојла Андрић,
ученица Краљево

ИБАРСКЕ НОВОСТИ за НАЈМЛАЂЕ ЧИТАОЦЕ

РАТНИ ДОЖИВЉАЈ

Много пута увече, а нарочито зими крај топле пећи, отац ми прича доживљаје из рата. Једна од тих прича је и ова коју ћу вам ја препричати.

Била је зима. Мраз је штипао образе и ледио дах у грудима. Први пешадијски пук пробијао се кроз Суву планину. Земља је била окупирана од стране непријатеља и ми смо одступали према Бугарској. Тако исцрпљене и смрзнуте непријатељ нас је заробио, а многи су тада погинули. Натоварили су нас у сточне вагоне, али нам нешто од хране која није била довољна ни из близа да утоли нашу огромну глад. Кренули смо у Немачку, у ропство. Када смо пролазили кроз Румунију народ нам је бацао успут хлебове и храну. Тако сам и ја ухватио један хлеб који сам поделио са најближим другом. У Немачкој сам радио у једној породици све могуће тешке послове. Ако не би било другог посла, наређивали су ми да преносим дрва с места на место, да би ме што више заморили. У домовину сам се вратио болестан и исцрпљен. Када сам крочио на своју земљу, нисам могао веровати да сам тај час уопште доживео. Корак ми је био несигуран, тело измучено, али радост што сам ипак дошао натраг надјачала је све патње...

Бисера Мујезиновић,
ученица Нови Пазар

Песма Армији

Армијо наша,
драга и мила,
храбра и снажна
увек нам била.

Поносимо се твојим
јуначким делом
када си у борби
јуришала смело.

Армијо, наша
армијо мила
свијај над нама
твоја снажна крила.

Драган Милосављевић,
ученик Краљево

ДРАГА ДЕЦО

Распуст је прошао и верујемо да сте са нестрпљењем дочекали почетак другог полугођа. Но, ипак, мало одмора добро вам је дошло. Они који су добро учили сигурно су се слатко наиграли на снагу кога је ове зиме било у довољној мери. Свако од вас је имао неки занимљив догађај на распусту, било да је остао код куће или је некуда ишао даље. О тим доживљајима, о томе где сте били и како сте проводили време, пишите нам и шаљите за вашу страну у Ибарским новостима. Ваше наставнике и другове и друге читаоце интересоваће да прочитају како је ко од вас провео распуст. Неће бити на одмет ако нам пошаљете неко искуство са скијања и санкања стечено у току ове зиме. Све што је за вас било интересантно к значајно, занимаће и ваше другове. Зато пожурите и шаљите рукописе што пре.

Најбољи рукопис на тему са распуста биће награђен бесплатном претплатом на Ибарске новости.

*

У последње време уочили смо једну веома ружну појаву на коју су нам и други обратили пажњу. Ради се о преписивању туђих радова које сте слали под својим именом. Овога пута нећемо именовати појединце, јер се надамо да ће прочитати ову опомену и да то више неће себи дозволити. Ружно је »китити ке туђим перјем«, како каже један наш сарадник који је доста љутито реаговао на ову појаву. Трудите се да будете оригинални и верујте да ће вам то много више користити. Само тако ћете успети да изградите свој стил, а то много значи ако желите да се посветите писању. Мислим, да смо се разумели и да убудуће неће бити више речи око тога.

Редакција

Укрштене речи

ВОДОРАВНО: 1. Два једнака слова; 2. данска мера за количину (80 комада); 4. аутомобилска ознака Панчева; 5. лична заменица; 6. римски број шест; 7. наш град на Дунаву; 11. река у црној гори.

УСПРАВНО: 1. чувени совјетски астронаут (Павле, на слици); 2. гоне; 7. хемијски симбол за америцијум; 9. мера за површину; 10. хемијски симбол та тантал.

ПРОШАО ЈЕ РАСПУСТ

Прохујао школски распуст
дошли радни дани,
у школи смо опет сада
чили раздрагани.

Зазвонило школско звоно
зове ђаке мале
да науче много чега
и покажу знање.

Снежана Милошевић,
ученица Краљево

Културни живот

У Културно - пропагандном центру општине - Краљево обећавају:

Ове године

РАЗНОВРСНИЈИ И БОГАТИЈИ КУЛТУРНО-ЗАБАВНИ ЖИВОТ

Већ и површан осврт на устаљене прилике у нашем културно-забавном животу последњих година, показује да су се стихијски и кампањски рад били трајно устаљили, да углавном није било никаквог програмског рада који би постао општа политика. У последње време, међутим, ово се схватање измени ради организовања покретне изложбе.

— Планирамо да са нашом екипом обиђемо све осмогодишње школе и да у свакој приредимо »Забавно поподне« бар једанпут месечно. Ово би био стални вид гостовања. Цене улазница биле би минималне. Приредбе би носиле наслов »Песме и игре

Најмлађим музичарима пружиће се прилика да покажу шта знају.

мило. Већ на самом почетку године Културно-пропагандни центар општине донео је и усвојио програм рада, схватајући своје задатке у интересу културе и богатијег забавног живота.

— Шта Културно-пропагандни центар припрема у овој години? С тим питањем обратили смо се директору ове установе, Михаилу Борђевићу:

✱ **Нове приредбе — »Забавно поподне« и »Краљевчани — Краљевчанима«**

— Пошто нисмо у могућности да планирамо гостовања ансамбала и уметника, јер су исти зависни од слободних термина, ми се у овој години морамо оријентисати превасходно на сопствене снаге — истакао је на почетку разговора Михаило Борђевић. — Сем тога, недостатак просторија за забавни живот онемогућава свестраност. По броју их има доста, али се недовољно искоришћавају, пошто власници постављају готово неприхватљиве услове.

Према речима директора Борђевића, у овој години Центар ће организовати гостовања професионалних позоришта са пет представа (углавном нишког Народног позоришта), затим пионирске сцене са четири и културно-уметничких друштава са две представе. У плану је да уметници са стране дају 5 концерата народне и три концерта забавне музике, као и 3 концерта озбиљне музике. Сем 4 књижевних вечери биће организовано и 10 изложби сликарства и народне радиности. Краљевчани ће имати прилике да виде врхунска дела ликовне уметности, кроз експонате које ће изложити Југословенска галерија репродукција. Предвиђене су и изложбе школских радова и народне радиности, с тим што ће најбољи радови бити откупљени народа Југославије«. Том приликом могли би да приказујемо и краткометражне филмове — рекао је директор Борђевић.

У Културно-пропагандном центру предвиђају да у току ове године организују посету истакнутих уметника који су рођени у Краљеву или су овде почели свој рад. Позив би био упућен Миросла Чангаловићу, Дари Вукотић, Раши Плаовићу, Бранки Веселиновић, Предрагу Лаковићу, Мнодрагу Радовановићу, Драгану Оцокољићу, Љубивоју Видосављевићу, Днегу Варагићу и другима. Они би у Краљеву дали приредбу под називом »Краљевчани Краљеву«, а обишли би и више радних колектива.

✱ **Предвиђа се отварање омладинског биоскопа и гостовање Кинотеке**

Да би школској омладини пружили одабране филмове намењене искључиво њој, у Центру планирају отварање омладинског биоскопа затвореног типа. Биоскоп ће давати две представе дневно — једну пре и једну поподне с тим што ће се поподневна представа завршити најкасније до 17 часова.

Сем тога, у договору са управом Дома друштвених организација предвиђа се приказивање одабраних филмова Кинотеке у дворани Дома друштвених организација. За ове представе грађани би могли да купују претплатне улазнице.

✱ ИЗЛАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ — НОВА ДЕЛАТНОСТ

Нова делатност у раду Културно-пропагандног центра је издавачка делатност, чији је значај последњих година био занемарен. Скупштина општине је заинтересована да се извесни догађаји не само региструју, него и детаљно проуче и обрадавање књига о развоју СКОЈ-а на територији општине, о путу Четвртог краљевачког батаљона итд.

Најзад, у сарадњи са Клубом младих књижевника Културно-пропагандни центар преузео је издавање листа »Октобар«, који ће третирати културну проблематику ове средине.

Д. Илић

Нови Пазар

Формира се просветно-педагошка служба

Скупштина општине у Новом Пазару, донела је пре неколико дана одлуку о формирању просветно-педагошке службе на подручју општине, за основно школство.

Управо су постојале две варијанте за формирање ове институције: да се служба формира у заједници са скупштинама општина у Сјеници и Тутину или да се формира само за подручје општине Нови Пазар. Прихваћена је друга варијанта, јер је у сваком случају јефтинија. За прву је требало обезбедити средства од 30. милиона, а за другу свега 6 милиона старих динара, па је то и одлучило. Осим тога, у оквирима само једне општине моћи ће се боље и непосредније посветити пажња раду основних школа, над којима се до сада имало мало увида.

Ова служба биће функционално везана за Срески просветно-педагошки завод у Краљеву као његово истурено одељење, а финансираће је Општинска скупштина у Новом Пазару.

М. Б.

ПРЕДСТОЈИ САРАДЊА ИЗМЕЂУ КУЛТУРНО—ПРОСВЕТНИХ ЗАЈЕДНИЦА

КРАЉЕВО — КРАГУЈЕВАЦ НА ИСТОМ ПЛАНУ

Краљево, фебруара

Културно-просветна заједница општине Краљево предвидела је ове године у програму рада, између осталог, и сарадњу и размену искуства са неколико историјских институција на територији СР Србије. Недавно је, поводом предстојеће музичке аматерске манифестације у Витковцу под називом »Сусрет у долини Груже«, успостављена сарадња између културно-просветних заједница Краљева и Крагујевца. Том приликом краљевачка Заједница је добила и позив за годишњу скупштину Културно-просветне заједнице у Крагујевцу.

Ових дана вођени су и разговори представника двеју заједница о будућој сарадњи у области културног рада и стваралаштва. У тим разговорима нашло се неколико могућности њихове будуће сарадње. Поред услова за покретање заједничког часописа за културна питања, у тим разговорима је истакнуто да постоје услови и за заједничко организовање разних међуопштинских културних манифестација, затим узајамних посета научних група историјским и туристичким местима и међусобној сарадњи у области даљег развоја туризма на подручју ових општина.

М.

ОЛИВЕРА МАРКОВИЋ И МИЈА АЛЕКСИЋ ГОСТУЈУ У КРАЉЕВУ

Краљево — У суботу поподне у дворани Дома друштвених организација у оквиру приредбе »Вече забавних, народних мелодија, хумора и романси« наступају познати уметници Оливера Марковић и Мија Алексић. Уз њих са квинтетом Душана Раданчевића у програму ће учествовати Ана Милосављевић интерпретаторка мексиканских мелодија и солиста народних песама Драган Лазаревић. После приредбе која почиње у 17 часова, они ће наступити у посебном програму на »Маскен-балу« у хотелу »Турист« који организује кошаркашки клуб »Слога«.

Д. О.

КРАЉЕВАЧКА БИБЛИОТЕКА У ОВОЈ ГОДИНИ

ПРЕКО ПЕТ ХИЉАДА ЧЛАНОВА

НА ЧИТАЊУ КОРИШЋЕНО ОКО 90.000 БИБЛИОТЕЧКОГ МАТЕРИЈАЛА

Краљево, фебруара

Народна библиотека у Краљеву у овој години финансираће се према програму рада из Фонда за финансирање у области културе који је недавно основан. Још на почетку занимљиво је напоменути, да ће то финансирање да се врши на основу прорачуна предвиђеног и утрошеног радног времена и цене једног часа. Према тим прорачунима један радни час стајаће 12,84 нових динара. Од његовог износа предвиђено је да се издвоји за личне расходе 6,17, а за материјалне 6,67 нових динара.

За обављање послова у овој години, према броју запослених, Народна библиотека у Краљеву располагаће са 14.945 радних часова. Ако у овом случају узмемо цену једног радног часа од 12,84, онда финансирање њеног целокупног програма рада треба да стаје 191.870 нових, односно 19.180.000 старих динара. Пошто је краљевачка библиотека популарног типа и њена основна делатност је првенствено да кориснике снабдева књигама, приликом обрачунавања вредности једног радног часа узета је дистрибуција књига, док се друге њене активности допуњују или су везане за основну делатност. Као други важан елеменат, приликом обрачуна вредности радног часа, узета је у обзир организација библиотечке мреже у општини и сређивање школских библиотека према Закону о библиотекама.

Програм рада Библиотеке обухватио је у овој години и пропагандну делатност за популаризацију и ширење књиге. Приликом оцене тог програма треба узети у обзир и све оне пратеће послове који су везани за основну делатност, који ће у току године бити разрађивани тромесечним плановима ради обрачунавања према правилнику личних доходака запослених у Библиотеци.

За стручну делатност 5.330 — за рад са читаоцима 7.910 радних часова

Према програму рада Библиотеке предвиђено је 1.110 радних часова у овој години за рад матичне службе. За толики број радних часова служба треба да устроји евиденцију свих библиотека у општини на основу Закона о библиотекама, затим да прикупи и обради све редовне годишње извештаје библиотека и да организује семинаре и саветовања са општинским библиотечким радницима. Овогодишњи рад матичне службе, са највећим бројем од 250 радних часова, треба да обухвати организовање библиотечке мреже у селима: Вигановцу, Витковцу, Богутовцу, Рибници и Матарушкој Бањи. Поред организовања истурених библиотека у Магнохрому, матична служба је предвидела у овој години још и сређивање књижног фонда библиотеке Политичке школе, обилазак и пружање стручне помоћи библиотекама при Општинском одбору Црвеног крста, Општој болници и Антитуберкулозном диспензеру.

У овогодишњем програму рада Библиотеке, занимљиво је такође истаћи да је предвиђен упис 5.000 нових чланова и давање на читање 90.000 комада разног библиотечког материјала, за шта је предвиђено у току ове године 7.190 радних часова. Између осталог, у програму рада Библиотеке предвиђено је ове године и 595 радних часова за пропагандну делатност. Предвиђено је организовање две изложбе књига поводом јубиларне 25. годишњице Дана устанка и Дана проглашења Републике и ослобођења Краљева. Поред литерарних вечери, издавање зидних новина Библиотека ће у овој години посебну пажњу да посвети акцији »Месец дана књиге«.

М.

АМАТЕРСКО ПОЗОРИШТЕ ГОСТУЈЕ ПО ОПШТИНИ

ДАРА ВУКОТИЋ И РАША ПЛАОВИЋ У „КОШТАНИ“

Краљево, фебруара

Аматерско позориште у Краљеву почело је ове недеље са турнејом по селима краљевачке општине. Чланови колектива прошле недеље већ су гостовали са Станковићевом »Коштаном« у Витковцу, а јуче у Рибници. У току овог месеца, марта и прве половине априла наставиће са гостовањем у Матарушкој Бањи, Врби, Богутовцу, Каменици, Жичи, Витковцу, Годачици, Адранима

Припремајући се за свечану прославу 20 година позоришног аматеризма и 10 година рада Аматерског позоришта чланови Аматерског позоришта вероватно ће да гостују са једним или два драмска дела у Кикинди одакле им је стигао позив поводом јубилеја У замену за то чланови Аматерског позоришта из Кикинде гостоваће у Краљеву. Ово узајамно гостовање у области позоришног аматеризма треба убудуће да доведе и до сарадње у осталим областима културне делатности између Кикинде и Краљева.

Управа позоришта водила је ових дана разговоре за гостовање у Станковићевој »Коштани« и првака Народног позоришта у Београду Даре Вукотић и Раше Плаовића. После њиховог начелног пристанка требало би већ крајем овога или почетком идућег месеца очекивати њихово гостовање. Раша Плаовић појавио би се у улози Миткета, а његова супруга Дара Вукотић тумачиће лик циганке Салче, Коштанине мајке.

У нашим биоскопима

БАНДА ХУЛИГАНА

Дидактичан по тону, филм пољског режисера Здислава Сковронског пружа нам слику младих људи који су се огрешили о законе друштва и, мада не на најадекватнији филмски начин, он у својој бити носи истиниту причу о поразима психе, о колебањима у којима се нашао млади човек пред својим путем у сутра. У овој филмској сторији приказано је више варијанти странпутица, које привлаче даким и безбрижним животом, али је основна нит — од које је режисер пошао — остала доследна својој намени: друштво је исто толико одговорно за човека, колико је он према себи одговоран, и колика је његова одговорност према друштву. У овом случају друштво ће »заблуделу овцу« вратити на прави пут, иако је режисер олако схватио истину коју су му дали да објасни. Његови ликови су више бледи него убедљиви, и тиме је његова поука окрњена. Он је имао добре намере, али није имао снаге да се изрази

И поред свега, вредело је погледати ово дело пољске кинематографије, макар и због његове сржи која је остала недоречена.

Д Илић

НЕДЕЉНИ БАРОМЕТАР

КРАЉЕВО

БИОСКОПИ

»СУТЈЕСКА« (16, 18 и 20): До 13. фебруара »Краљица Колорада« (амерички. Од 14. до 16. фебруара »Љубав и гитаре« (чехословачки). Од 17. до 20. — »Златни тријумф« (француски).

»ИБАР« (18 и 20 часова): До 13. фебруара — »Брачна постеља« (италијански). Од 14. до 20. — »Хатари« (амерички).

ДОМ ЈНА (17 и 20): 14. и 15. фебруара — »Тајна оријента« I део (француски).

ДЕЖУРНА АПОТЕКА

Од 12. до 19. фебруара »Помоћ« у Омладинској 50. Телефон 21-641.

МУЗЕЈ И ГАЛЕРИЈЕ

НАРОДНИ МУЗЕЈ (Карађорђева 3) — отворен сваког дана пре и после подне (сем понедељка).

ГАЛЕРИЈА ФРЕСАКА (Карађорђева 1) — отворена (сем уторка) од 9 до 12 часова, четвртком од 15 до 17, а недеом од 9 до 13.

БИБЛИОТЕКЕ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА (У Дому друштвених организација) — ради сваког дана сем недеље од 7 до 14 и од 16 до 19 часова. Дечје одељење ради само после подне.

ПРЕДАВАЊА

Сала дома ЈНА (11. фебруара у 17,30 часова) — Предавање за резервне официре и подофицире. Предавач Живота Николић, потпуковник у пензији. Предавање обавезно.

ВАЖНИЈИ ТЕЛЕФОНИ

Разна обавештења 98, Дежурна служба СУП-а 92, Ватрогасна служба 93, Хитна помоћ 94, Градска болница 21-433, Дежурни електричар 21-299, Железничка станица 21-399, Аутобуска и аутотакси станица 21-181, Путник 21-430, Сервис »Аутотранспорта« 21-722, Апотека »Помоћ« 21-641, »Црвени крст 21-657 и »Здравље« 21-564.

ВОЗОВИ

За БЕОГРАД: 0,29; 4,03 (брзи); 11,28 (кружни); 16,30 (кружни); 19,15 (моторни). ЗА СКОПЉЕ: 1,00; 1,51 (брзи); 10,27;14,49,21,23; За КОСОВО ПОЉЕ: 12,49; За ПРИЗРЕН: 22,18; За ЛАПОВО: 4,12, 6,44; 11,28; 13,22; 22,28. За ЧАЧАК: 4,33; 6,28; 11,40; 14,55; 19,23;21,27; За СТАЛАЋ: 0,58; 6,50; 11,50 (до Крушевца); 15,30; 16,30; 19,20.

АУТОБУСИ

За БЕОГРАД: 6,00; 6,40; 7,40 (за Нови Сад); 13,00; 14,20; 14,35; и 15,40; За ЧАЧАК: 8,00; 9,20; 10,15; 14,05; 15,40; 17,00 и 18,00; За ТИТОВО УЖИЦЕ: 9,20; За НИШ: 6,30; 8,25; 11,45 и 15,00; За КРАГУЈЕВАЦ: 14,20 и 19,10; За НОВИ ПАЗАР: у 17,00; За ВРЊАЧКУ БАЊУ: 6,15; 6,30; 8,00; 8,25; 9,30; 10,00; 10,30; 10,45; 11,30; 11,45; 12,30; 12,45; 13,30; 15,00; 16,00; 17,20; 18,30 и 19,00; За МАТАРУШКУ БАЊУ: 5,00; 6,00; 8,00, 10,00; 12,00; 13,15; 14,20; 15,15; 17,30; 18,30 и 20,30; За МРЧАЈЕВЦЕ: 6,20; 11,20; 13,30 и 15,10; За БОГУТОВАЦ: 5,20; 6,12; 9,45; 15,00 и 18,30; За РОЋЕВИЋЕ: 6,00; 13,00 и 15,00 (а недељом само у 7,00 и 19,00); За ГОДАЧИЦУ: 15,00 (недељом не ради); За СТУБАЛ: 13,30 (радним даном); За КАМЕНИЦУ: 5,50 и 13,00 (радним даном); За БУКОВИЦУ: 15,40 (радним даном); За ЛАЗАЦ: 15,00 (радним даном); За ТОЛИШНИЦУ: 4,15 и 12,00 (радним даном).

ВРЊ. БАЊА

БИОСКОПИ

»КОЗАРА« (16 и 19): Од 11. до 13 — »Алжирка Џамила« (алжирски). Од 15. до 17 — »Лажна лавра (грчки). Од 18. до 20 — »Бетонска џунгла« (енглески).

РАШКА

БИОСКОПИ

»РАШКА« (19 часова): 11. и 12. — »Оптимистичка трагедија« (совјетски); 13. и 14. »Војников отац« (совјетски); 15. и 16. — »Брачна постеља« (италијански), 17. фебруара — »И то је љубав« (енглески).

УШЋЕ

БИОСКОПИ

»СТУДЕНИЦА« (18 часова): Од 11. до 13. фебруара — »Време без милости« (енглески).

ХОТЕЛИ

У КРАЉЕВУ: »Турист« 21-366; У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ: »Звезда« 31-102, »Слобода« 31-103, »Парк« 31-105, »Београд« 31-106, »Снежник« 31-107, »Мирко Томић« 31-048, »Копаоник« 31-052, »Романија« 31-049, »Иво Лола Рибар« 31-051, »Шумадија« 31-044, »Меркур« 31-046; У РАШКИ: Мотел »Путник« 74, Планинарски дом на Копаонику 1; У НОВОМ ПАЗАРУ: »Београд« 83-304; На УШЋУ: »Студеница« 6; У СЈЕНИЦИ: »Парк« 46; У ТУТИНУ: »Први мај« 6.

Сатирикон

Уређује Б. Мрвош Тел. 21-318

РАЈ ЗА ПИСМОНОШЕ

У Улици Војводе Степе у Краљеву кућни бројеви »компоновани« су вештом вештином.

Десном страном, на пример, поређани су бројеви 10. 10а и 10б...

А са леве — 10 I, 10/II...

ИЗ ЧИСТА МИРА

Пре десетак дана, грађанка покушава да замени бурек, потпуно обајатио, који су »случајно« продали њеном детету.

Продавачица у Млечном ресторану »Здрављак«, по имену Слободанка, обара се на њу »дрвљем и камењем«: Те, шта би ти хтела?! Те, оваква си и онаква. Те — ако ти треба наш шеф, тражи га сама...

Свет стао и згледа се, она грађанка поцрвенела до ушију, а Слободанка наставља пљабу — баш као да је у питању први део њеног имена!

КОГА, ОНДА, ПРИМА?

Једна јелина ученица гимназије »Мирко Лукић« за испит зрелости пише тему: »Љењинов допринос теорији марксизма«.

Не чуди нас девојчин избор: нико је није присилио, већ је по слободној вољи бирала. Чуди нас нешто друго:

Основна организација Савеза комуниста у Гимназији редовно прима нове чланове. Али, како смо проверили, још се није »сетила« да поразговара са овом матуранткињом која, ето, своју зрелост доказује мислима о Љењину!

ЈЕДАН КО НИЈЕДАН

Један трактор — власништво земљорадничке задруге у Студеници — већ осам месеци стоји под ведрим небом.

Задругари другог нема ју, али им не пада на ум да возило склоне под кров.

Ко веле: кад их нема више — ни овај не »врши посо«.

СВАШТА

Настава у школама тек што је почела, а већ нам за ову рубрику стиже »материјал«. Ево тазе »цаке« из једне краљевачке школе:

Бак: — Молим Вас извините, друже професоре, што сам одоцнио — успавао сам се...

Професор: — Шта, зар ти и код куће спаваш?!

САМО НОЋУ

Кад падне вече, ако од железничке станице кренете према центру Краљева видећете сасвим нове угоститељске објекте. Још из даљине, неонска слова упозоравају:

»Ресторан ЈРТ, хотел ТЛ... кафана ИСТ...

Иначе, преко дана — све то је Турист.

ОД РЕЧИ

У својој тужби суду, наставница **Мирјана Глушица** између осталог, наводи да је директор школе у селу Адранима — четири месеца пре расписивања конкурса за упражњено радно место — рекао неком свом познанику:

— Глушица неће бити примљена!

И заиста: Мирјана не би примљена.

НАПАБИРЧЕНО

Ако сте пажљиво читали централну штампу, прошле недеље могли сте запазити и овакве мисли:

Нико није толико чист да не треба да се купа.

Договорило смо се да будемо изнад себе а не изван себе.

Ко је пао с власти на власт тај зна шта је живот.

Сви рачунају колико им отаџбина дугује а нико — колико је отаџбина дужна!

ДИВЉАЧ ЗАШТИЋЕНА ОД СНЕГА

Краљево — Ловачко друштво »Партизан« из Краљева на читавој територији општине направило је током прошлог и почетком овог месеца приличан број хранилишта и на тај начин заштитило од снега зечеве, фазане и јаребице. Набављено је 500 кгр. зрнасте хране и 400 кгр. детелине. Организована исхрана дивљачи вршена је преко поверника лова по селима, а са своје стране помоћ су пружили и сами сељаци.

КОНТРОЛА НАД ЛОВОКРАДИЦАМА

Краљево — Управа Ловачког друштва из Краљева појачала је у последње време контролу у својим ловиштима због учестале појаве ловокрадице који у вансезони тамане племениту дивљач. У том смислу ловокрадице биће и ригорозније кажњавани него раније, како би се племенита дивљач на овом подручју заштитила.

УПРАВНИ ОДБОР ЗАНАТСКОГ ПРЕДУЗЕЋА

»КЕРАМИКА« Краљево

Расписује

КОНКУРС

За радно место

Шефа рачуноводства

УСЛОВИ:

Економски факултет са 3 године праксе у финансијској струци.

Виша стручна спрема — економског смера са 5 година праксе у финансијској струци.

Средња стручна спрема са 5 година праксе на дужности шефа рачуноводства

Лични доходак према Правилнику о расподели личних доходака Предузећа

Ступање у службу одмах по пријему

Конкурс је отворен 15 дана од дана објављивања.

Стан није обезбеђен.

Понуде са биографијом доставити Управном одбору предузећа »Керамика« Краљево.

ИНИЦИЈАТИВА РАШЧАНСКИХ ЛОВАЦА — ЛОВ И РИБОЛОВ

ЛОВНИ РЕЗЕРВАТ НА КОПАОНИКУ

✱ Највиша планина Србије данас је најсиромашнија по броју племените дивљачи. ✱ Убудуће лов би требало да представља туристичку атракцију Копаоника. ✱ Да би се то остварило забрањен је улов на племениту дивљач.

Рашка, фебруара

Копаоник је ловцима из општине Рашке на домаку руке. Планина, највиша у Србији која би по својим природним условима требала да представља прави рај за љубитеље лова, остала је запуштена и ретко се ко од ловаца одлучи да крене њеним падинама. На Копаонику нема дивљачи и сваки поход на њу унапред је узалудан.

А некада је то било богато ловиште од кога су остале само приче. Стари ловци, који су поодавно због година оставили пушке у запећак, причају о данима када су у овој планини на сваком кораку ловили племениту дивљач.

Дивљачи данас нема. Нестала је или уништена лошим газдовањем. Таманили су је како су стигли и то је вероватно прави разлог што је Копаоник опустео.

Лов и туризам заједно

Ових дана међу рашчанским ловцима доста се говори да се Копаоник поново обогати племенитом дивљачи. О томе је било речи и на последњем скупу ловаца када је одлучено да се забрани лов, осим на штеточине којих има прилично.

Како нам је рекао Миодраг Чорбић, председник Ловачког друштва, организовано су хајке на лисице, а убијено је и неколико вукова. Велики снег и оштра зима могли су да униште и оно мало срна, да ловци нису благовремено припремили хранилишта и тако их сачували. Поред њих сада су се појавиле и дивље свиње којих до пре годину дана није било. Има их око 20 и улажу се напори да се по сваку цену сачувају како би се у најскорије време што више размножиле. Са њима, дивокозама и осталом племенитом дивљачи које ће се набавити, Копаоник би врло брзо могао да постане један од најбогатијих ловних резервата у Србији.

Са овим својим настојањима да обогате ловиште, рашчански ловци допринеће већој афирмацији Копаоника у туристичком погледу. Јер тада на Копаоник не би долазили само љубитељи зимских спортова и то у зимској сезони од месец—два дана, већ би највиша планина Србије била интересантна преко целе године, за све које лов привлачи.

Група рашчанских ловаца на Копаонику

— Ни тада се на Копаонику не би ловило дивље, као што то бива, — прича Чорбић. Одредили би место где се може ловити и коју дивљач убијати. Одстрел би се вршио са дозволом, уз накнаду. Тако би лов представљао туристичку атракцију, а развио би се и инострани ловни туризам који би доносио девизе.

У сваком случају, уз помоћ ловаца, Копаоник би имао двоструке користи. Повећао би се број гостију, а уложени труд финансијски би се исплатио.

Само, рашчанским ловцима требало би пружити пуно подршке и материјалне помоћи да своје планове што пре остваре. А то се очекује од Шумског газдинства и Општинске скупштине у Рашки, Среске скупштине, Среског и Републичког удружења ловаца.

Сва улагања би се исплатила и корист би била вишеструка, јер Копаоник има услове да постане богат ловни резерват Србије.

Д. Обрадовић

КОНКУРСНА КОМИСИЈА ЗА ИМЕНОВАЊЕ ДИРЕКТОРА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У КРАЉЕВУ

расписује

КОНКУРС

за избор

ДИРЕКТОРА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У КРАЉЕВУ

Услови:

Најмање средња школска спрема са 5 година библиотекарског рада.

Пријаве се подносе Народној библиотеци у Краљеву са назнаком за конкурсну комисију.

Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања.

Спорт

Прва припремна утакмица краљевачке Слоге у Новом Пазару

НОВИ ПАЗАР — СЛОГА 0:3

ЛАКО ЗАГРЕВАЊЕ

Краљевчани су најзад почели са загревањем. Прва овогодишња припремна утакмица против »Новог Пазара« представља увод у »акције« преко којих екипа треба да се уигра и припреми за фудбалско пролеће, а које ће по свему судећи бити теже не го многа претходна.

Новопазарска утакмица је била у ствари ревија расположивих снага краљевачког друголигаша. Поред стандардне једанаесторице, на првој проби је био још један »тим« који није ништа мање уложио труда да се прва овогодишња »смотра« оквалификује као успешна.

»Први строј« је »одрадио« једно полувреме у стилу загревања лагано, без неких посебних напрезања, па је и резултат остварен по таквом »учинку«. Новопазарци су мло показали. Чак им је и воља за јачим отпором врло брзо сведена на најмању могућу меру.

У наставку, »друга« гарнитура је ишграла полетније што се и резултатски одразило. Посебно је запажена игра новајлије Бурића који ће представљати добро појачање за краљевачку екипу. Иначе, Слога је играла без Лазаревића, Теодоровића и Зимоњића.

У недељу Краљевчани играју другу припремну утакмицу против Напретка у Крушевцу.

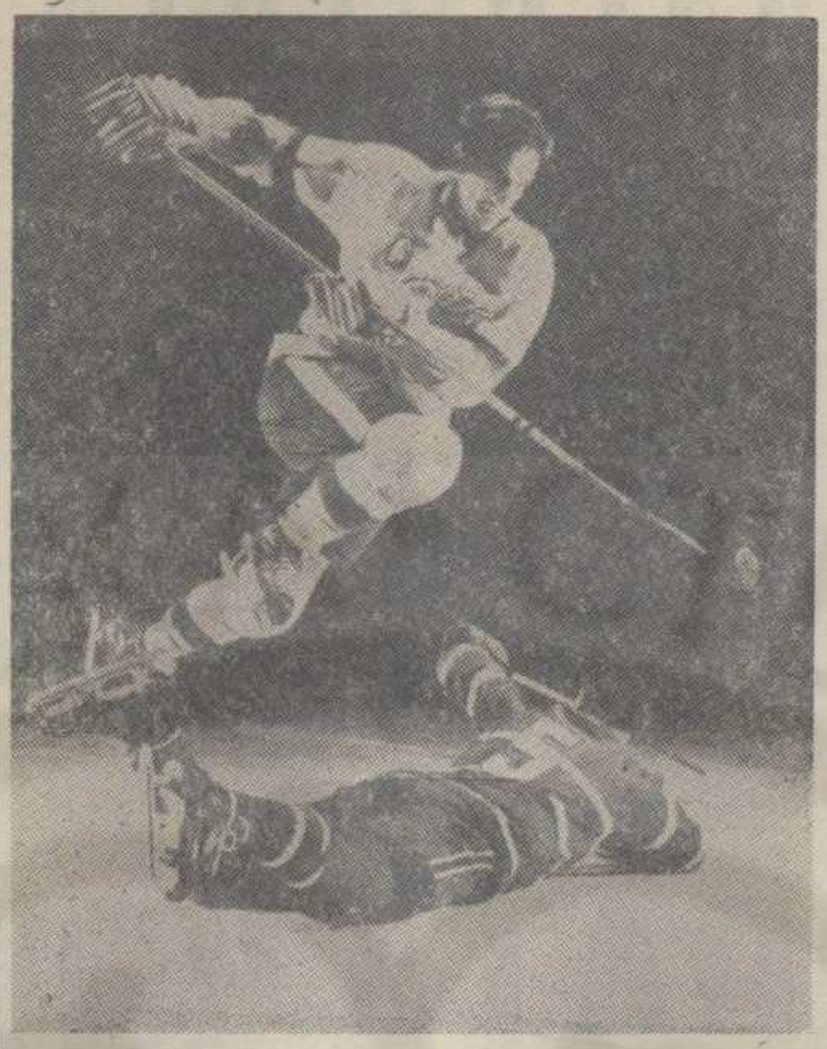

МАЛИ ОГЛАСИ

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство IV разреда основне школе издато 1959/60 године у Жуњевићу код Новог Пазара на име Петровић Недељко.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство VIII разреда основне школе издато 1965. године у Краљеву на име Мирјане Симовић.

ОГЛАШАВАМ неважећим сведочанство IV разреда основне школе издато у Краљеву 1952 године на име Оливера Новаковић.

»ФИЈАТ 1100-Е« најновији тип, потпуно очуван, са мало пређеном километражом, радио-апаратом, сунцобраном на шофершајбни и гепеком. Упитати у редакцији.

УСЛЕД БОЛЕСТИ продајем камион 4 тоне марке »Матфорд« са мотором »Перкинс«, 6 шилиндара, генерал но оправљен са пређених 1000 километара и регистрован за 1966. годину. Милорад Томовић — Краљево — Хероја Маричића број 82.

ПРОДАЈЕМ нову планску кућу у Чукојевцу са три ара плаца. Осигурана код ДОЗ-а. Душан Милосављевић, пензионер — Чукојевац.

ВЕЋЕ КОЛИЧИНЕ кукуруз за у клипу, сламе и шаше од кукурузовине нуди на продају Земљорадничка задруга »Морава« Витановац код Краљева.

ПРОДАЈЕМ кућу Ка 5 усељиву. Буре Баковића 33/III — Краљево.

КОШАРКА Почело зимско првенство у Трстенику

ДВЕ ПОБЕДЕ СЛОГЕ

Краљево — Традиција се наставила и захваљујући повољним условима да се у дворани одржавају спортска такмичења, Трстеник је већ у неку руку постао зимски спортски центар. Тако је прошле недеље у великој дворани Прве петолетке настављено Зимско кошаркашко првенство где учествује осам екипа: Борац (Чачак) I и II, Слога (Краљево), Железничар (Чачак), Застава (Крагујевац), Севојно (Титово Ужице), Напредак (Крушевац) и домаћи Трстеник.

Уз присуство приличног броја гледалаца, што је добар знак да је Зимско кошаркашко првенство побудило интересовање међу љубитељима спорта у Трстенику, прошле недеље одиграна су два кола. Највеће изненађење приредила је друга екипа чачанског Борца која је савладала своје старије вршњаке — чланове Савезне лиге и на тај начин стекла опште симпатије гледалаца. Краљевчани са некомплетном екипом у којој су од првотимаца наступили само Мирковић, Негојевић, Симовић и Дучић, убедљиво савладали чачанског Железничара и новајлију у Српској лиги Севојно из Т. Ужица.

Зимско првенство састоји се из седам кола и играће се сваке друге недеље.

Резултати: Слога — Железничар (Ч) 72:47 (30:18); Напредак (К) — Застава (Крагујевац) 46:61 (24:27); Борац I — Борац II 71:67 (41:32); Севојно (ТУ) — Трстеник 58:38 (28:19).

Друго коло: Застава — Железничар 64:59 (35:30); Борац II — Напредак 59:46 (32:24), Борац I — Трстеник (није играно), Слога — Севојно 54:41 (29:24).

Д. О.

У првом колу:

СЛОГА – МЕТАЛАЦ (В)

Београд — У недељу у просторијама Кошаркашког савеза Србије извучени су парови Српске кошаркашке лиге за такмичарску сезону која почиње 17. априла. Ове године поред Слоге, Студента (Ниш), Јединства (Стара Пазова), Будућности (Пећ), Спартака, Железничара (Чачак), Металца (Ваљево), Пролетера (Зрењанин) и Заставе (Крагујевац), такмичиће се и нови чланови Јединстве не лиге: Железничар (Београд), Севојно (Титово Ужице) и Динамо (Панчево).

Најинтересантнији сусрети првог кола који су већ окарактерисани дерби сусретима одиграће се у Краљеву где се састају Слога — Металац и у Нишу: Студент — Застава.

Како је прошлогодишњи првак Српске лиге чачански Борац постао нови члан Савезне лиге, краљевачка Слога има доста шанси да ове године изабори прво место.

Краљевачки љубитељи зимског спорта очекују...

КЛИЗАЛИШТЕ И ХОКЕЈ У КРАЉЕВУ

✱ **Краљево има повољне услове да добије клизалиште — тврде хокејашки радници Београда.**

✱ **Зашто не искористити услове које пружа Градска хладњача.**

✱ **Кошаркаши спремни да уз помоћ осталих реализују ову идеју и омогуће младим спортистима да заволе спорт на леду.**

КРАЉЕВО. — Идеја ни је нова. Још летос за време изградње кошаркашког стадиона у Краљеву, спортски ентузијасти су дискутовали о томе како да се нови објекат на обали Ибра у зимском периоду користи као клизалиште чиме би се Краљевчанима у току зиме пружила ретка прилика да развију једну нову врсту спорта. Међутим, показало се да то није једноставно, јер за клизалиште и стварање леда потребно је доста улагања, у чему се најчешће оскудева. То међутим није омело спортске раднике да и даље размишљају како и на који начин доћи до једног зимског објекта у Краљеву.

Иницијативу су покренули Београђани. Тачније, Хокејашки клуб »Београд« и њихов председник Жика Бакочевић, који желе да искористе ово годишње Првенство света у хокеју на леду (које ће се наредног месеца одржати у Загребу, Љубљани и Јесеницама) како би овај спорт што више популарисали.

— Сем у Београду и Суботици ниједан град у Србији не поседује клизалиште – каже Бакочевић. **Прошле године смо покушали са Светозаревом. Да ли смо им пројекат, обећали помоћ и гостовање београдских хокејашких екипа, како би »загрејали« омладину и хокеј популарисали. Нисмо наишли на разумевање и тај покушај је тренутно одложен.**

Ове зиме многи градови у Војводини, посебно Зрењанин, показују велико интересовање да изграде клизалишта и према њеховом расположењу постоје изгледи да ће у томе успети.

Са хладњачом јефтино клизалиште

Сазнавши да Краљево има Градску хладњачу и у њеној близини спортске терене Техничке школе, хокејашки радници Београда виде дивну прилику да Краљевчани врло јефтино добију клизалиште. То не би било могуће остварити ове зиме која је на измаку, али то ком године извршили би се потребни радови, тако да би до краја јесени са мало улагања нови објекат био готов.

ХК »Београд« пружио би стручну помоћ и дао пројект како да се изврше радови и испод постојећег кошаркашког и рукометног игралишта поставе цеви повезане са хладњачом) чиме би се створио и одржавао лед на будућем клизалишту и за време топлијих дана.

Сада се очекује иницијатива Општинске СОФК, К К »Слоге« и осталих надлежних фактора у Краљеву да предузму прве кораке на реализовању ове идеје. Са »Прехраном« би се могао постићи споразум да њихова хладњача напаја будући објекат, а од наменских средстава Спортске прогнозе за изградњу спортских објеката могла би се издвојити извесна финансијска средства за подизање клизалишта.

✱

Са мало више труда краљевачка омладина добила би објекат за којим одавно чезне, а дечаци и девојчице не би морали да се излажу опасностима по живот да на залеђеном Ибру изводе бравурозне покрете са сличугама и јуре за гуменом лоптом попут правих хокејаша.

Д. Обрадовић

Наша мила и никад непрежаљена: добра мајка, свекрва, ташта, баба, прабаба, итд.

ЖИВАНА МИТРОВИЋ „Нана“

домаћица из Цветака

После дуже болести премину 9. овог месеца у 24 часа у својој 94. години живота и остави нас ожалошћене да за њом вечито тугујемо.

Сахрана драге нам покојнице обавиће се 10. фебруара 1966. године у 12 часова на цветачком гробљу.

Молимо сроднике, пријатеље и познанике да присуствују овом тужном погребу.

Ожалошћени:

син: Милорад Митровић, трговац из Чикага (САД); ћерке: Милица, и Симка, снахе: Олга и Ковина, зет: Живојин, унуци, унуке, праунуци, праунуке и остала многобројна родбина.

Кратке кошаркашке вести

Девојке стартују у недељу

КРАЉЕВО — У недељу у Трстенику почиње женско—зимско кошаркашко првенство на којем ће учествовати пет екипа: Слога (Краљево), Борац (Чачак), Севојно из (Титовог Ужица — 2 екипе) и домаћи Трстеник. Тренер Бережнов који припрема кошаркашице из Краљева, очекује да ће његова екипа у току првенства постићи још бољу форму и на тај начин потпуно бити спремна за пролећни део првенства Српске лиге.

СИМОНОВИЋ КАНДИДАТ ЗА МЕКСИКО

БЕОГРАД — Млади кошаркашки репрезентативац и члан кошаркашког клуба Слога из Краљева, Симоновић био је десет дана на припремама у Спортском центру у Београду где се млада репрезентација Југославије припремала за Олимпијаду која ће се 1968. године одржати у Мексику.

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ

Поводом трагичне смрти мога брата Властимира Миличића из Мрсаћа много се захваљујемо: Живку Јездимировићу, Љубиши Јоковићу, Радисаву Милићевићу и Драгошу Милановићу који су ми први притекли у помоћ приликом несрећног случаја, као и свима осталима који су се тог момента нашли око нашег Властимира. Такође се захваљујемо и свом железничком особљу који су се нашли на месту несреће у Краљеву. Захваљујемо се исто тако лекарима краљевачке болнице, а посебно др. Кокану Васиљевићу и болничару Драгу Вељовићу.

Захвална породица и брат Славко Миличић.

ШАХ

Четврт финале појединачног првенства Србије

✱ **На првенству учествује 12 играча и сматра се једним од најјачих досада одржаних турнира**

Појединачно првенство Краљева које је почело 7. фебруара, окупило је 12 најбољих шахиста града. Поред једног мајсторског кандидата, ту је и 7 првокатегорника и 4 трећекатегорника који ће до 19. фебруара водити борбе за титулу најбољег шахисте Краљева за 1966. годину. Према одлуци Шаховског савеза Србије је званично проглашен за четвртфинале појединачног првенства Србије што самим тим турниру даје изузетан значај.

Ова шаховска приредба, везана је за прославу тридесет петогодишњице постојања и рада шах-клуба у Краљеву. Иначе, турнир је по свом саставу и квалитетима играча један од најјачих и привлачи пажњу бројних љубитеља шаха.

НОВА ПОЈАЧАЊА ПРЕД ПРВЕНСТВО

КРАЉЕВО — Кошаркаши Слоге који се интензивно припремају за пролећни део првенства Српске кошаркашке лиге, појачали су ових дана своје редове. Краљевачкој екипи приступили су талентовани Вујовић, првотимац »Студента« из Ниша и Тодосијевић из крушевачког Напретка који има све услове да се развије у доброг кошаркаша.

РУДНИЦИ МАГНЕТИТА ОТВАРАЈУ

ЛЕДЕНА ВРАТА КОПАОНИКА

Сваке зиме већ више година, скијаши са разних страна јуре вратоломним стазама или на благим падинама чине прве почетничке кораке. Нико од њих и не сања да се ту испод њих, у срцу ове »беле пустиње« крије око 5 милиона тона првокласне руде магнетита. Када једнога дана из дубоких црних стена крену прве тоне руде, за ову планину, коју шест месеци годишње »окива« снег, наћи ће се кључ за њену »ледену браву«. Тада ће сигурно почети и нови живот на овом »бисеру српскијех планина« како је Панчић давно назвао Копаоник, проучавајући његову флору и фауну. На врху од 2.017 метара надморске висине, велики научник почива у свом маузолеју, одавно одсечен и удаљен од света, у сталном загрљају ветрова, облака и сунца.

✶ ВЕЧНА СНЕЖНА БАРИЈЕРА

Никада се не зна колико на Копаонику траје зима, а колико лето. Никада се ништа не понавља да би се утврдио неки ред. Због тих загонетних ћуди, привлачна, никада иста често сурова, »страобална«, а ипак многима драга. Ко једном осети, њене праве лепоте, опет ће зажелети да дође, без обзира на лош смештај, услугу, храну.

Ове зиме долазак на Копаоник још више је отежан. Пут је готово непроходан. Нико се више о њему не стара. Недавно је прекатегорисан из друге у неку нижу категорију и Дирекција за путеве у Новом Пазару више се не брине о његовом одржавању. Сви трошкови око чишћења пали су на терет општине Рашке. А само један час рада осредњег булдожера стаје око десет хиљада старих динара. Када се нормално креће машина може да пређе око 6 километара на час. Али, траг за неколико минута може да заспе снег и тако читав труд постаје узалудан.

И на овом путу показана је неукост у пројектовању за коју сада плаћамо високу цену. Многи кажу: пут до планинских домова могао је бити изграђен кроз пределе где ветрова нема. Овако, булдожери и сва та техничка чуда и да их има, уз силне напоре и високе трошкове, остали би беспомоћни.

За сада, изгледа остају и даље незаменљиве запреге мештана из Руднице, Шипачине, Лисине или неког другог оближњег сеоца, које се огољеним гребенима довуку до врха, са пуним санкама торби и скија. Често, истим послом понеко кљусе догега пред вилом »Над сунчаном долином«.

✲ УСАМЉЕНИ ДОМОВИ

После рата на Копаонику подигнут је дом »Олга Дедијер«. Са капацитетом од 200 лежаја, дуго година задовољавао је боравак планинара и смучара. Данас он стоји празан са пропалом међуспратном конструкцијом и санитарним инсталацијама, па је инспекција забранила његову употребу.

Нешто новије грађевине, са већим комфором је вила »Над сунчаном долином« и депанданс. Али, отежани приказ у зимској сезони учинио

Некадашња лепотица Дом »Олга Дедијер« остао је запуштен и склон рушењу

је да су ови објекти постали нерентабилни. Због тога се једном приликом колектив угоститељског предузећа у Рашки, нашавши се у тешкој ситуацији, одрекао домова. Пошто нико није хтео да их прими, колектив је учинио последњи напор да изврши поправку и набави нов намештај за ова два објекта. На оправку старог дома нико и не помишља, јер за њега немају готово никаквих средстава.

Поред ових објеката постоји још преко десетак кућица разних планинских друштава са подручја Србије. Сви они, као и многи други који би се изградили, могли би да »врате живот« планини. Још када би се уз мање сметње стизало до њихових врата.

Са највећим намерама подигнута је и жичара, у коју је утрошено око 150 милиона старих динара. За један час до врха може да превезе 250 смучара, али толико горе не одлази ни у току читавог дана. Кажу, пуним капацитетом ради само 7. јула када је овде велики сабор. Наравно и за време неких такмичења зими.

Додуше, жичара и сада ради дивље, јер је инспекција забранила њену употребу, за то што нису отклоњени многи технички недостаци које је открила комисија.

✲ ТРАГОМ РИМЉАНА

Копаоник заузима простор од 6.000 квадратних километара. Дуго је међу стручњацима владало уверење да је на овој планини узалудно тражити руду гвожђа. Само се претпостављало да постоје жице олова, цинка или неке друге руде. Гвожђе не. Међутим, у новије доба, стручњаци су обратили пажњу на »згуру« коју су за собом оставили древни Римљани, експлоатишући или само трагајући за наслагама руде. Остаће још увек тајна како су ти стари народи са непојмљиво примитивним средствима успевали да пронађу скривено језгро руде у беспутним планинама. Они нису »стизали« дубоко у утробу земље као данас, али ипак успевали су да пронађу и узму оно што им је потребно. А на овој планини остало је још много неиспитаног простора за будуће вредније генерације.

✲МАГНЕТИТ И БАКАР

Железара из Смедерева врши интензивне припреме за што скорији почетак експлоатације. Истражни радови на којима су неколико година радили стручњаци Геозавода из Београда, Геолошког бироа у Краљеву, Мак-пројекта из Скопља и други, сасвим су завршени.

У гвозденој руди налази се известан проценат бакра. Тај проценат је нешто већи него у рудницима Мајданпека. Зато ће се у Рудници градити флотација за издвајање бакра, чиме ће се повећати економичност ископане руде.

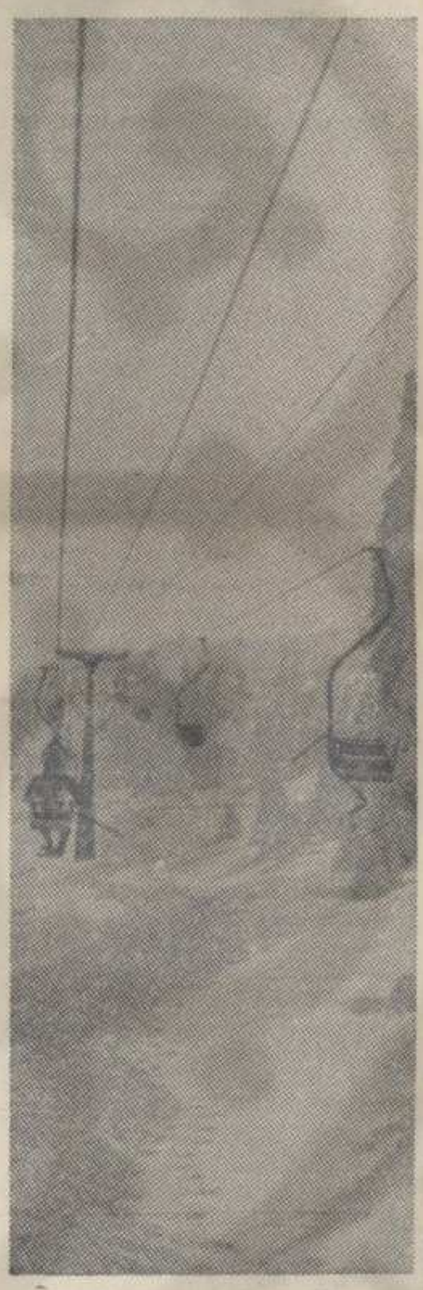

Са »дозволом« успињача ради према потреби

Из јаме Сува руда ускоро ће кренути прве тоне магнетита. За пратеће објекте рудника и припремне радове до сада је утрошено око 700 милиона старих динара. Управник овог погона рударски инжењер Жарко Вујновић каже да ће у руднику бити запослено свега око осамдесет рудара и око двадесет службеника. Годишња производња кретаће се преко 50 хиљада тона.

✲ ЖИЧАРА РУДНИЦА — СУВО РУДИШТЕ

Снег, лед, хладноћа која често »спусти« живу до минус 30 степени и помахнитали ветрови који достижу брзину и до осамдесет километара на час, представљају исту сметњу за рудник као и за спортисте. У условима који владају на Копаонику, транспорт руде једино је могућ жичаром. Рудник Суво Рудиште налази се на висини од 1.700 метара. То је, уједно, највиши рудник у Европи.

Стручњаци су већ започели пројектовање жичаре Руднице — Суво Рудиште којом ће се кретати корпе са рудом и »гондоле« са путницима који ће за неколико минута стизати од железничке станице до врха планине. Према идејном пројекту биће то најатрактивнија жичара чије ће кабине на неким местима пролазити кроз тунел.

За сада су пројекције скорије будућности. Копаоник ће моћи да нађе своје место у белом спорту, ако светски асови вратоломних стаза пожеле на ову висину да у борби са секундама утрабе неки редак победнички трофеј. На телевизијским екранима свет ће угледати један нови спортски предео који неће бити ни Скво Вали, ни Сен Морис, него само — Копаоник.

Петар Цветковић

Пут до најлепше планине Србије препуштен је стихији времена

Лист издаје Новинска установа »Ибарске новости« — Краљево, Омладинска улица 11/I. — в. д. Директор и одговорни уредник Десимир БОРБЕВИЋ. Телефон 21-814 21-318 и 21-319. — Претплата: за три месеца 3,70 полугодишња 7,50 и за годину 15 нових дин. — Ж-рач.: 618-3-4 код Н Б у Краљеву. — Штампа: — »СЛОВО« — Краљево